

Nr. 25 (1012) BIRŽELIO - JUNE 19 • 1969 LIETUVIŲ SVIETIMO IR SEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 140, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

ty triukas liudija, kad jie siekia visiškos amerikiečių kapituliacijos. Prez. R. Niksonui dabar teliko dvi galimybės — testi karą iki galutinės pergalės arba atiduoti P. Vietnamą komunistams. Vidurio kelių diplomatiniam frontu užblokavo P. Vietnamo komunistinės vyriausybės sudarymo farsas. Derybos su tariamosiomis vyriausybės atstovais yra kenksmingos amerikiečių prestižui, nors jie sako, kad jiems visiškai nesvarbu, kaip komunistai save bevardintų. Amerikiečiams jie tėra partizanų atstovai.

Popiežius Paulius VI aplankė protestantų reformas centrą Zenevą. Kelionės tikslas buvo dvejopas — kalba tarptautinės darbininkų organizacijos penkiasdešimtmecio minėjime ir ryšių užmezgimas su protestantais, naujose Zenevoje yra įsikūrusi pasaulinė Bendrijų taryba, kurią sudaro 234 protestantų ir ortodoksų grupės. Popiežiaus vizitą bandė drumsti Šveicarijon atskirėdės. Siaurinės Arijos protestantų šovinizas pastorių I. Paisley Šveicarijos vyriausybė šiam nekviečiam svečiui neleido kojos iškelti iš aerodromo ir sekancijai iškeltuvu grąžino S. Arijjon. Darbininkų organizacijai pasakytoji kalboje popiežius Paulius VI iškėlė darbo žmogaus vaidmenį nūdieniam technikos laimėjimų pasaulyje, kurį ženklina augstieji gerovė ir visiškai skurdas kai kuriuose kraštuose. Darbo žmogaus uždavinys yra siekti šių dviejų kraštutinių didesnių lygybės. Pasaulinėje Bendrijų taryboje Paulius VI kalbėjo apie krikščionių vienybę ir dalyvavimą bendrose maldose, kurias pradėję metodistų atstovai F. Webb. Šis taipgi buvo susitikęs su Zenevos tautinės protestantų Bendrijos vadovu T. Prince.

Sovietų užsienio reikalų minist
teris A. Gromyko lankėsi Egipte, kur jis, atrodo, buvo nuvežęs amerikiečių šešių punktų planą taikai Artimuosiuose Rytuose užtikrinti. Planas buvo iškeltas sovietų ambasadorių Dobyrynui Vašingtone. Jame siūlomas Izraelio kariuomenės atitraukimas iš okupuotų sričių, bet Izraeliui paliekama rytinė Jeruzalė, Sirijos Golanų augštumos. Akabos įlankos kontrolė Prez. G. A. Nasseris pasiūlymą atmetė. Jo ir A. Gromyko pasitarimų baigiaminame pranešime skelbiama, kad pagrindinė sąlyga taikai yra Izraelio pasitraukimas iš visų užimtų sričių. Londone viešėjusi Izraelio premjerė R. Meir pareiškė, kad visos keturių didžiųjų pastangos yra betikslės, nes taiką sugrąžinti gali tik tiesioginės arabų kraštu de-rybos su Izraeliu. Per dvejas pastaruosius metus pasikartojančiuose susisaujamuose jau žuvo 669 Izraelio kariai, o per paskutiniąjį šešių dienų karą – tik 780.

V. Vokietijos vyriausybė praradę dešimčiai metų leidimą kelti bylas žmogžudystė kaltinamiems naciams. V. Brandto socialdemokratai norėjo sustabdyti tokių bylų kėlimą, o K. G. Kiesingerio krikščionys demokratai buvo pasisakę už baismės dovanojimą tiems žmogžudžiams, kurie tik vykdė savo viršininkų įsakymus. Nuomonių skirtumas buvo sustabdes įstatymo priėmimą. Karo nusikaltėliai dabar galės būti teisiami iki 1980 m.

Amerikiečių aeronautikos ir erdvių administracija patvirtino erdvėlaivio "Apollo XI" kelionę į mėnulį. Astronautai N. Armstrongas ir E. Aldrinas mėnuliu nūsileis liepos 21 d., 2.17 v. r. Erdvėlaivio "Apollo XI" orbitos aplink mėnulį pralainomas keturiom valandom, kad mėnuliu nūsileidusiems astronautams būtų lengviau palaikyti ryšius su sekimo stotimi Goldstone, Kalifornijoje.

Thor Heyerdahl, kuris pries 22 metus plaustu "Kon-Tiki" perplaukė Ramųjį vandenyną, dabar su šešiu vyru įgula pradžio kelionę iš šiaurinės Afrikos į Meksiką iš papiruso nendrių nuplūtu 15 tonų laivu. Jis nori rodyti, kad jau faraonų senaisiais laikais egipčiai tokiais laivais galėjo pasiekti Amerikos žemę. Kelionė truks keletą mėnesių, nes laivas turi pasilikti būrė ir palankiomis vandens srovėmis. Daug kas spėjo, kad paairusai gal' iširti neramiam Atlante, bet šis spėjimas nepasitvirtino.

Tėviškės Žiburiai — lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai".
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis.
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10.
Skelbimai ruošiamas numeris priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisykloms redakcijos nuostatai.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday.
Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

SKUNDAS JUNGTIŲS TAUTOMS

Jaunimo žodis sekr. U Thant • Žmogaus teisių laužymas • Religijos būklė okupuotoj Lietuvoj • Kremlius džiaugiasi Ortodoksų Bendrijos palankumu komunistui

Jaunimo žygis Už Tikėjimo Laisvę — JTL — komitetas, susirūpinęs suintensyvinu religijos persekiojimu sovietų okupuotoj Lietuvoj, pasiuntė specialią raštą Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui U Thant. Jame pabrėžiamas mūsų spaudoje plačiai nuskambėjęs trijų kunigų — Petro Dumbiausko, Prano Tamulevičiaus ir Juozo Zdebskio sovietų pareigūnams Maskvoje įteiktas memorandumas, kurio tikslas buvo gauti daugiau laisvės vienintelei kunigų seminarijai Kaune. Pagrindinis šių trijų kunigų prašymas buvo leisti ti ruošti kunigystei daugiau nei 25 klierikams ir padidinti įšventinimų ir kunigų skaičių, kurį dabar varžo kompartijos nustatytas metinis penkių kunigų pripažinimas. Memorandumo autoriai norėjo pasinaudoti visame pasaulyje praktikuojamam žmogaus teisėms. Tokio rašto įteikimas nėra nusikaltimas, bet Maskva uždraudė kun. J. Zdebskiui ir kun. P. Tamulevičiui eiti kunigo pareigas, įsakė susirasti darbą pramonėje, o kun. P. Dumbiauskui rusiškai bylą už. Sovietų Sąjungos smelžima.

Laužoma konstitucija

JTL komitetas primena Jungtinių Tautų sekr. U Thant: "Šių trijų jaunų vyrų tragedija tėra viena grandis nesibaigiančioje nuolatinio persekiojimo, teroro ir pažeminimo grandinėje, kuri šiandien skirta okupuotai ir pavergtai lietuvių tautai. Politškai Lietuva tebėra griežiausioje Sovietų Sąjungos kontrolėje, tiesiamas beato dairinis ekonominis išnaudojimas, kurio sunki našta yra užgulusi pramonės ir žemės ūkio darbininkus. Kultūrinė vergija ryški visose meno ir mokslo srityse. Religijos persekiojimas pastaruoju metu yra padidėjęs ir suintensyvėjęs. Nežūrint gražiai išreikštos religijos laisvės minties Sovietų Sąjungos konstitucijoje, religinis gyvenimas pavergtoje Lietuvoje yra beveik visiškai sunaikintas. Istorinė Vilniaus katedra, šimtai kiti bažnyčių uždarytos ir išniekintos. Vysk. Julijonas Steponavičius ir vysk. Vincentas Sladkevičius jau eilę metų laikomi namų arešte. Trys iš keturių buvusių kunigų seminarijų uždarytos, o ketvintoji veikia kontroliuojama ateistinių komunistų, kurie riboja ir klierikų, ir įšventinimų skaičių. Ateizmo mokymas privalomas visose mokyklose, tačiau skaudžiausiai baudžiamas net privatus religinis auklėjimas. Šie keli paragrafai negali išreikšti pavergtos Lietuvos pažeminimo, išnaudojimo, neteisės. Toks Sovietų Sąjungos elgesys prieštarauja visiems Jungtinių Tautų ir Visuotinės Žmogaus Teisių deklaracijos principams. Iš tikrųjų toks elgesys pažeidžia Dievo teisę ir žmonijos sąžinę..."

Jaunimo prašymas

Raštas Jungtinių Tautų sekr. U Thant baigiamas jaunimo prašymu padėti Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Ji pasirašė JTL komiteto pirm. Rimas Laniauskas, vicepirm. Romualdas Bublys, ižd. Gintautas Snieckus, sekr. Marytė Gailiūšytė, Algirdas Muliolis, Milda Jokūbaitė, Algis Rukšėnas ir

Danutė Čiuberkytė. Pavardes papildo pavadinimai lietuvių jaunimo organizacijų, kurioms šie jaunuoliai atstovauja JTL komitete. Bieka sveikinti ir džiaugtis jaunimo pastangomis išeiti į tarptautinę areną su Lietuva siegiantis problemomis, kurias jau yra primetęs sovietinis okupantas. Jaunimo raštas Jungtinių Tautų sekr. U Thant, be abejonės, yra smūgis sovietinio komunistinio veidmainystei pasaulio tautų forumu, kur Maskva vis dar mėgina slėpti vilko priegimį avinėlio kailiu.

Ortodoksų kapituliacija?

Kaip praktikuojama religijos laisvė Sovietų Sąjungoje, atskleidžia Klevelando "The Plain Dealer" dienraštis birželio 2 d. paskelbtas John Weyland straipsnis apie Ortodoksų Bendriją. Išstius 50 metų jai teko kentėti priepauidą ir kompartijos daromą ateistinį spaudimą. Nors Ortodoksų Bendrija vis dar skelbiasi turinti 50 milijonų tikinčiųjų, bet ji jau yra pasukusi didesnio ar mažesnio prisitaikymo kryptimi. Amerikietis žurnalistas atkreipia skaitytojų dėmesį į Maskvoj leidžiamą kompartijos ateistinį žurnalą "Nauka i Religija" ("Mokslas ir Religija"), kuriame komunistinio ideologas P. Kuročkinas džiaugiasi Ortodoksų Bendrijos surastu keliu... "komunistinę krikščionybę". Jo teigimu, ortodoksai remia Kremliaus politiką, mažindami įtampą tarp krikščioniškojo tikėjimo ir vyriausybės praktikuojamą ateistinio materializmo. P. Kuročkinas cituoja ortodoksų vadų ir teologų pareiškimus, kurie sovietų ateistinė sistema jungia su Dievo karalyste žemėje. Citatos priklauso ištrauka iš Maskvos ortodoksų vyskupijos žurnalo: "Kristaus karalystė žemėje yra labiau ir labiau siejama su komunistinio vykdymo pasaulio pertvarkymu..."

Pagyrimo žodžiai

P. Koročkinas giria Ortodoksų Bendriją, kad ji nutraukia ryšius su kapitalizmu, pagrindinį dėmesį nuo žmogaus sielos ir pomirtinio amžino gyvenimo nukreipdama į socialinį teisingumą, žmonių gerovę šioje žemėje. Pasak P. Koročkinio, "komunistinė krikščionybė" vilioja tikinčiuosius aktyviu įsijungimu į kovą už socializmą ir jo idealus. Ortodoksų Bendrijos nariai dabar esą geri Sovietų Sąjungos piliečiai.

Šiandien sunku pasakyti, kiek tokiose P. Kuročkinio svaicijimuose apie "komunistinę krikščionybę" yra tiesos. Iš konteksto išpeštas ir į komentarus įreminas sakinykš koki labai dažnai igauja net priešingą autoriaus mintį: "Komunistinė krikščionybė" vilioja tikinčiuosius aktyviu įsijungimu į kovą už socializmą ir jo idealus. Ortodoksų Bendrijos nariai dabar esą geri Sovietų Sąjungos piliečiai. Šiandien sunku pasakyti, kiek tokiose P. Kuročkinio svaicijimuose apie "komunistinę krikščionybę" yra tiesos. Iš konteksto išpeštas ir į komentarus įreminas sakinykš koki labai dažnai igauja net priešingą autoriaus mintį: "Komunistinė krikščionybė" vilioja tikinčiuosius aktyviu įsijungimu į kovą už socializmą ir jo idealus. Ortodoksų Bendrijos nariai dabar esą geri Sovietų Sąjungos piliečiai.

Tūkstančiai šeimų laukia butų**Siaurės Airijos gyventojų riaušių ir demonstracijų priežastys****Ateiviai iš Skotijos**

1968 m. rudenį prasidėjo riaušės, demonstracijos šiaurinėje Airijoje. Iš paviršiaus žiūrint atrodo, kad fanatiškas vienos mažos sektos vadovas J. Paisley, pasižymis ypatingu antikatalikišku fanatizmu, suteikė šiaurės Airijos protestantus prieš to krašto katalikus. Giliau į reikalą žvelgiant pasirodo, kad šiaurinėje Airijoje protestantai yra ne ariai, o ateiviai iš Skotijos. Nepriklausomos Airijos premjeras Dublino Parlamente pareiškė, kad riaušės šiaurinėje Airijoje — tai britų politikos padarinys. Mat, Londono vyriausybė po ilgų riaušių dėl nepriklausomybės, 1920 m. davė jos didesnę dalį Airijos, bet vieną "sklypą" — penktadalį salos šiaurėje pasiliko britų karūnai. Esą tame "sklype" dauguma gyventojų yra protestantai, antikatalikai, nenorį būti Dublino valdžioje. Tame Airijos "sklype" gyvena apie 1,5 mil. žmonių, o ariai katalikai sudaro 35% to gyventojų skaičiaus. Britų vyriausybė kaltina dėl katalikų priepauidos ir riaušių toje Airijos dalyje, kurią Londonas atskyrė nuo nepriklausomos Airijos respublikos ir pasiliko ją savo valdžioje.

Kančios sala

I neramumų šiaurės Airijoje reikia žiūrėti pro istorinį, politinį ir socialinį "stiklą". Airijos salos istorija yra pilna kančios. Jau 12 šimtmečyje prasidėjo tos salos užkariavimas. Tai anglo-normanų okupacija, kuri niekad nebuvo pilnai įvykdyta. Politiniai kivičiai tarp arių ir jų okupantų pasiekė auščiausią laipsnį poreformacinėje epochoje — 16 šimtmečyje, kai Cromwellio įsakymu britai siuntė baudžiamąsias ekspedicijas į katalikybės ištikimą, vienigą Airiją. Po prancūzų-arių kariuomenės sumušimo 1690 m. prie Boyne galutinai Airija buvo pajungta britų karūnai. Dažni sukilimai ir maistai prieš anglų lordus (stambius žemvaldžius) padarė tos salos istoriją neramią.

Airijos respublika

1921 m. "Home-rule" aktu buvo paskelbta Airijos respublika, bet dalis salos liko atskirta nuo nepriklausomos respublikos ir palikta britų karūnai. Dėlto kovos dėl laisvės išnyko Airijos respublikoje, bet neišnyko salos šiauriniame "sklype", kurį katalikai ariai nori prisijungti prie nepriklausomos, tautinės respublikos. To "sklypo" arių kova atsiliepia ir nepriklausomaj Airijos respublikoj. 1968 m. spalio 13 d. respublikos sostinėje Dubline įvyko konfliktas tarp demonstrantų ir policijos: ariai demonstrantai prie britų ambasados sudegino britų vėliavą, o respublikos premjeras Dynch spalio 15 d. savo parlamentui pareiškė, kad krašto perskėlimas yra britų politikos kaltė. Dėl to kyla riaušės atskeltoje krašto dalyje, kuri padaryta Jungtinės Karalystės provincija. Tiesa, ta provincija turi savo parlamentą ir 12 atstovų Britanijos Žemuojoje Rūmuose, bet britų karūnai toje Airijos dalyje atstovauja britų gubernatorius.

Skriaudžiami katalikai

Tai politinė pusė. Greta jos yra ir religinė. 35% šiaurinės Airijos gyventojų sudaro katalikai, o 65% — įvairios atskalos, protestantinės sektos. Būdinga, kad daugiausia iš Airijos emigruoja katalikai, nes darbdaviai atvirai juos diskriminuoja, nepriima į darbą. Todėl šiaurinės Airijos bedarbių daugumą sudaro katalikai. Be to, katalikams neduodama butų. Benamiai gyventojai daugiausia yra katalikai. Šiaurės Airijoje butų trūkumas yra didesnis, negu Britanijoje. Pvz., Londonderry mieste gyventojų yra 55.700. Nuo 1965 m. tame mieste tepastatyta 94 butai. Butų laukiančių sąrašas yra 1400 šeimų. Kas neturi savo buto ar žemės sklypo, tas neturi teisės ir balsuoti. Be to, kai kurie žmonės turi po kelis ar keiolika balsų rinkimuose. Katalikai provincijoje sudaro žemąją klasę ir dėlto jų balsų skaičius per rin-

kimus yra mažesnis, negu jų faktiškas skaičius. Pvz. Londonderry mieste dėl neturto 8000 gyventojų (vyresni, kaip 21 metų) yra išskirti iš balsuotojų sąrašo. Iš tų 8000 gyventojų, 7000 yra katalikai. Dėlto yra susidaręs teisių lygybės sąjūdis, kuris protesto demonstracijomis kovoja už "one man — one vote" principą.

Vyskupai nesikiša

Airijos arkivyskupas — primas gyvena ne laisvoj Airijos respublikoj, ne Dubline, o šiaurės Airijoje. Jo sostas yra Castel, kuriame kitados gyveno arių karaliai. Castel yra Armagh arkivyskupijoje, kurios arkivyskupu šiuo metu yra kardinolas Corwey. 16 — 17 š. Airijos katalikai buvo persekiojami, bažnytinė hierarchija išardyta, bet ta priepauid pasibaigė 1829 m. Airijos episkopatas į politiką nesikiša, katalikams nerekomenduojama už ką balsuoti. "Mes nesiremiam religiniais principais. Mes tereikalaujame pilietinių teisių kaip piliečiai" — pareiškė Derry vyskupo Farreno sekretorius. Ir katalikų diskriminacija priklauso ne nuo religinių motyvų, o nuo britų baimės, kad šiauriečiai ariai katalikai panorės įsijungti į Airijos respubliką, atsiplėsti nuo britų karūnos.

Didelis fanatikas

Minėtasis J. Paisley yra karštas antikatalikas fanatikas ir savo veiklą iš šiaurės Airijos išplėti į Angliją, kuri rengia demonstracijas prieš kardinolą Human, ir net į Romą, kur organizavo demonstraciją prieš anglikonų arkivyskupą primą M. Ramsey, kai šis lankė popiežių Paulių VI. J. Paisley kursto seną protestantų ir anglikonų neapykantą katalikams. Iš dalies jam tai sekasi, toks fanatiškas antagonizmas kelia demonstracijas ir riaušes. Jos kyla iš politinės ir socialinės krašto struktūros, atremtos į aiškiai socialinę neteisę. Deja, politiniai vadai dar nesirytą jos atitaityti. J. Gbs.

RAUDONOJI LYDIJA**Maskvos saugumo agentės Čekoslovakijoje L 77 užrašai****Išvertė ir paruošė spausti VLADAS MINGELA**

Net 12 metų su nepaprastu sėkimu Lidmila Ungrova tarnavo Prahoj MVD komunistinio saugumo agentė. Visai jaunutė, ekle, išskirtinio grožio mergaitė, katalikė, buvo priversta imtis grasaus darbo. Jai nuostabiai sekėsi užmegzti pažintis, o dar geriau — vilioji augstas pareigas einančių užsienio valstybių diplomatų, prekybos atstovų bei pareigūnų ir kitus asmenis. Jos nuopelnai Čekoslovakijos MVD saugumui neįkainojami. Už nuopelnus ji ne kartą buvo apdovanojama Maskvos ir Prahos saugumo įstaigų įvairiomis dovanomis ir pinigais. Deja, priešo "lieptu galą" ir Lidmilą Ungrovą — Lydią arba L77. Nuolatiniai šnipinėjimo pavorai ir jos palaidas gyvenimas privėdė prie nusizūdymo. Lidmila Ungrova rašė labai kruopščiai savo veiklos ir gyvenimo dienoraštį. Prieš nusizūdymą, ji persiuntė savo slapta dienoraštį į Londoną.

Cia pateikiu sutrumpintą jo vertimą. VERTEJAS

Lidmila Ungrova

Gražioji Čekoslovakijos sostinė Praha skendėjo baltame sniege. Salta prieigai vertė trinti rankas, kad nesustingtu, kad kraujas gyslose nepavirstų į ledą. Nuo senosio baltumo raibo akys. Kur nepažvelgi, matai storą, deimantais žerincio, vis dar krinatinčio balto baltutėlio sniego dangą, kurį kaip jaunavedžių pūko patalas apklojo gražiosios Prahos žemė. Šis miestas jau iš seno garsojo savo grožiu — architektūrinio meno paminklais. Ji skrodė ledu sukaustytą Moldavos upę. Būdama Europos širdyje, Praha buvo vieta, kur ilgų amžių raidoje varžėsi čekų ir vokiečių kultūros. Ilgainiui ji įsijungė Europos milijoninių didmiesčių eilėn. Jame išaugo įvairių epochų ir stilių architektūra. Užtektu pažvelgti į Hradčano rūmų architektūros didingumą, į Karolio tilto (Mala Strana) nuostabią senovinę statybą ir grožį, kad suprastum, kodėl nuolat dėl Čekoslovakijos varžėsi Vokietija ir Rusija, o savo laiku Austro-Vengrijos imperija.

Milicija prie durų

1962 m. sausio mėnesį 11.35 v. r. prie vieno Prahos apartamentų durų sustojė MVD ir vietos milicija. Apačioje rinkosi šio apartamentų gyventojai — smalsuoliai. Pradžioje į 17-o apartamentą duris pasibeldė pirštis, vėliau — kumštis. Pagaliau milicininkai ėmė daužyti duris šautuvų buošėmis. Koridoriais aidėjo tarytum griauamo namo garsai. Pagaliau durys, milicininkų ir saugumiečių spaudžiamos, kartu su jais ir saugumie-

čių garsiais keiksmiais, įvirtė į vidų. Langai uždegti užuolaidom. Tamsu. Į nosį trenkė aštrus dujų kvapas.

MVD saugumiečiai uždegė elektros vėsiąs, greit atidarė langus, užsuko dujų ragelius.

Kas čia galėjo nutikti? — Apačioj stebėję gyventojai reiškė savo smalsumą.

Igriviusius vidun čekistus pasitiko nemalonus vaizdas: lovoje gulėjo pusiau nuogi — vyro ir moters laivonai. Moteris? Tai buvo žymi sovietinio saugumo agentė. Jos tikroji pavardė — Lidmila Ungrova — agentė L 77. Greta jos gulėjo jau sustingęs Antonino Gemelio lavonas. Kas jis? Tai, greičiausia, atsitiktinė auka. Jameliki — beveik aklas kompozitorius ir pianistas; už atlyginimą grodavo viename Prahos restorane.

Kodėl? Kodėl jie nusizūdė? Visos aplinkybės rodė sąvaidybę. Vėliau nustatyta, jog ir dujų ragelius atsuko Lidmila Ungrova, kurią kiti vadindavo Raudonąja Lydią.

Prie lovos, ant stalo, gulėjo didelis gelsvas vokas, ant kurio gražia virpančios rankos rašysena pažymėta: "Vidaus reikalų ministeriui — MVD". Viduj sudėti dokumentai pirštu rodė į Prahos XII rajono policijos viršininką leit. Novaką. Sumaniai klasifikuoti raštai aiškiai liudijo įvairių MVD saugumo valdininkų nusikaltimus.

Leitenantas ir vokas

Tame pačiame kambary, kur gulėjo abu laivonai, MVD saugumo leitenantas Novakas atplėšė voką. Jam pakako vienos akimirkos suprasti į voką sudėtų raštų bei dokumentų turinui. Jis išblyško, kaip popierius, kairojo smarko ir žando nervai ėmė šokinėti, o rankos virpėjo iš susijaudinimo. Staiga, griežtu rantiu, kad mostu visus raštus sukišo atgal į voką. Kitus valdininkus palikęs kambary, labai skubiai pasisaukęs soferį, sėdė į automobilį ir nudūmė į MVD rūmus. Po pusvalandžio jau jis buvo ministerio kabinete ir aiškinosi dėl agentės L 77 mirties ir jos pomirtinio rašto. Lidmilos Ungrovos skundas stebino MVD ministrą savo kruopštumu ir parinktos medžiagos įrodymais vertė, nuikita dokumentų klasifikacija. Skunde minimi visi kaltinimai buvo pagrįsti įvairiais laiškais, fotografijomis. Nuotraukose asmenys buvo aiškiai matomi ir atpažįjami, o turinys labai kompromituojas: daugelyje vietų mirėdavo pavardė majoro Rappanto, kuris ilgą laiką buvo Lidmilos

tiesioginis viršininkas. Daugelyje nuotraukų buvo atpažįstamas majoro Rappanto veidas kompromituojančiose pozose. Taip pat buvo atpažįstami nuogi politiniai vadovai, komisarai. Skunde buvo minimi įvairūs kriminaliniai ir politiniai nusikaltimai, ypač šnipinėjimas svetimųjų valstybių naudai.

Nė valandai nepraejus, majoras Vlasovas Rappantas ir nemažas skaičius jo draugu buvo suminti. Tik po to Lidmilos Ungrovos kerštas ėmė vis labiau aiškėti. Kitaip tariant, kas pasakytą, buvo tik keršto pradžia.

Netikėtas skundas

Paskutiniame skunde L 77 rašė: "Mano viršininkas MVD majoras Rappantas mane šlykščiausiai būdais išniekindavo. Mano valia jam buvo bereikšmė. Nėgana to, jis versdavo mane parūpinti mergaičių. Turiu pabrėžti, kad Rappantas nuolatos mane vertė užsiminti tais nešvariais darbais. Juk toji nedorovė, tas dvokiasis gyvenimo purvas nieko bendro neturėjo su mano tarnybos pareigomis, su komunistinės valstybės santvarka!"

Toliau skundas bylojo: "Tačiau aš nekaltau tik vieno majoro Rappanto. Jis yra sovietinės santvarkos, teisingiau sakyti, komunistinės ir kartu sovietinės aristokratijos padaras. Juk yra žinoma, kad toji palaida aristokratija nepaiso jokių dorovės bei teisingumo dėsnių nei įstatymų. Aš kaltinu jus visus! Jūs viską tvarkote, visus bjaurius nusikaltimus darote darbininkų klasės ir jos "gerovės" vardu. Jūs terorizuojate liaudį, ją bjauriai demoralizujete, tautas žudote — vieną paskui kitą. Atrodo, kad jūs tikslas — viską sunaikinti. Jūs visus savo velniškus darbus teisinatė posakiu, "tikslas pateisina priemones", kad užvaldytumėte pasaulį. Jums jėgų ne žmogus, o tik daiktas."

"Aš nenekėnuji ir šlykščiausios jėgos nemoralumu. Pasibjaurėjimas ta santvarka mane stumia į kapus dar pačioje jaunystėje. Aš mirštu komunistizmą suniekintą ir galbūt nuo jūsų bjaurių idėjų pradėjusi dvokti... Aš... mirštu... aš mirštu, nors man taip baisu mirti! Žinokite, niekšai, ir jūs turėsite nemalonių ir galvosūkių. Atsiminkite, aš visą savo trumpą gyvenimą rasiau dievonorai: jame tilpo viskas, ką aš išgyvenau, ką iškenčiau, ką girdečiau, ką mačiau, ką dariau vargdančiosios santvarkos ir ką pati patyriau apie komunistinę

A + A**VERAI STEPONAITIENEI mirus,**

jos vyrą BRONIŲ, sūnų HENRIKĄ bei kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia —

J. A. Rinkūnai

S. V. Aušrotai

A. B. Šimkevičiai

J. E. Girėnai

A + A**VERONIKAI STEPONAITIENEI mirus,**

jos vyrą BRONIŲ, sūnų HENRIKĄ, brolių MYKO-LĄ ir sesutę JADŽĘ bei jų artimuosius giliai užjaučiame —

Joana ir Stasys Bubuliai

Mielam TĖVELIUI ir MAMYTEI Lietuvoje mirus,

ONAI GIEDRIONIENEI ir jos šeimai liūdesio val-

londoje gilią užuojautą reiškia —

D. ir S. Naikauskai

Mielai Mamytei

A + A**ONAI ANDRIUSIENEI Lietuvoje mirus,**

E. VYSNIAUSKIENEI ir jos šeimai liūdesio val-londoje gilią užuojautą reiškia —

Rybių šeima

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TZ" redakciją įvairiais klausimais, ir kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TZ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Pasirašiau sutartį nuomotį apartamentą Ošavoje nuo 1968 m. birželio 1 d. iki 1969 m. gegužės 31 d. Vėliau raštu išpėjau savininką, jog išsikraustysiu 1968 m. gruodžio 31 d. Man atrodė, kad sutartis negalioja ir aš galiu išsikraustyti betkada, nes nebuvau gavęs jos kopijos. Pasirašydamas sutartį, buvau įteikęs 12 kiekvieno mėnesio data atžymėtų čekių. Išsikraustęs iš apartamentų, uždariau banką savo čekių sąskaitai, kad daugiabučio savininkas negalėtų išsikeiti likusių čekių. Deja, jis įteikė sauso ir vasario mėnesių čekius banko tarnautojui, kuris juos padengė iš čekiams uždaro kitos sąskaitos. Banko vadovybė, gavusi mano skundą, prisipažino, kad tai buvo jų klaida, ir mano sąskaiton gražino neteisėtai išimtus \$270. Norėčiau žinoti, ar jūs negalėtumėte patvarkyti, kad daugiabučio savininkas grąžintų bankui šią sumą. Taipgi norėčiau atgauti jam duotą \$100 užstatą. F. C.

Sutarties galiojimas nepriklauso nuo fakto, ar jūs esate gavęs jos kopiją, ar ne. Įstatymo negalima aiškinti savomis išvadomis. Jūs esate kaltas ir atsakingas už visą nuomą iki 1969 m. gegužės 31 d. Daugiabučio savininkas betgi nėra toks kietas naga, kaip jums atrodo. Nors pagal įstatymo paragrafus jis nieko neprivalo grąžinti, vis dėlto pasiuntė bankui \$135, nes jūs apartamentas buvo išnuomotas vasario 1 d. Nuoma už tą mėnesį sumokėjo naujas išmokas. Savininkas taipgi jums išrašė \$100 čekį užstatui ir jums grąžino nepanaudotus kitų mėnesių čekius, kad bankas nepadarytų antros klaidos.

Prieš metus užsisakiau patefono plokštelių albumą iš Reader's Digest Montrealyje išsimokėtinai. Pradžioje jiems pasiūniau pirmąjį imokėjimą, o kai atėjo terminas antrajam, nutariau sumokėti visą sumą iš karto. Jiems buvo išsiusta \$20.80 pašto perlaida, kurios pakvitavimo šaknelė esu pametusi. Iš Reader's Digest pradėjau gauti grasinančius raštus, reikalaujančius sumokėti skolą. Kadangi neturėjau įrodymo, jiems vėl pasiūniau šiai sumai išrašytą čekį. Tačiau Reader's Digest man vis dar tebesiūcia grasinančius raštus ir reikalauja atsiskaityti. Ką turėčiau daryti? Sąskaitą jiems esu sumokėjusi jau du kartus. B. R-nė

Reader's Digest apgailestauja, kad pašto perlaida nėra įtraukta į jų knygas. Jūsų čekio gavimas yra užregistruotas. Jis jau išeistas, tad grasinantys raštai po čekio pasiuntimo jiems buvo nauja buhalterijos problema, kurią pavyko sėkmingai išspręsti. Reader's Digest jums pasiuntė \$20.80 čekį, kuris padengs pasimetusias pašto perlaides padarytas išlaidas.

TRISDEŠIMT METŲ KALĖJIME

Žinutė, kad 1969 m. sausio 14 d. JAV deportavo Alvin Karpį į savo gimtąją Kanadą, į Montrealio miestą, sukėlė susidomėjimą lietuviuose jo kilme. Kadangi jo pavardė man ir anksčiau įstrigo, galiu skaitytojus daugiau informuoti apie jį.

Albinas Karpavičius gimė Montrealyje 1906 m. Jo tėvai buvo paprasti darbininkai, atkeliavę iš Lietuvos XX amžiaus pradžioje. Dokumentuose jis pažymėtas "Alvin Karpavicius". Vėliau jis savo pavardę su lietuvinio ir pasidarė "Karpis".

Atsibastęs Amerikon prohibicijos metu kurį laiką buvo slapto deginties parduveju ir gangsterių talkininku. Vėliau susidėjo su Barkerio šeima. "Ma" Barker ir jos sūnūs buvo psichopatiniai nusikaltėliai. Karpio protinis nepastovumas sutapo su jų polinkiu į žiaurumą ir nuotykių įieškojimą. Karpis taip pat bičiuliavosi su žymiausiu Amerikos gangsteriu John Dillingeriu. Tarp 1931 ir 1936 m. Karpis, kaip ir kiti gangsterių vadai, buvo sekamas kaip "viščiūnėlis priešas" (public enemy). Karpis buvo "public enemy No. 1", kai jis išreikalavo \$100,000 už pabėgimą.

santvarką Čekoslovakijoje ir kitur... Be to, dienoraštį minimos pavardės yra tikros. Taip pat pasirūpinau, kad tas dienoraštis patektų į laisvojo pasaulio spaudą: jūs jo nebesunaikinsite!"

Bus daugiau)

A. Budreckis

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIRIOS KILIMAI • ŠALDYTUVAI****VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS****Nemokamas į namus pristatymas.****KRAUTUVES:****Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442****Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444****Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.**

NAUJAUSIAS EUROPOS ŽEMĖLAPIS

AL. GIMANTAS

S. m. birželio mėnesį amerikiečių National Geographic Society Vašingtone išleido naują laidą Europos žemėlapiu. Jis siuntinėjamas visiems šios draugijos žurnalų prenumeratoriams. Čia tenka pastebėti, kad žurnalas yra vienas iš nedaugelio leidinių, kurie pasiekia ir kraštus anapus geležinės uždangos. Rašančiam, pavyzdžiui, žinoma, kad kelias asmenų Lietuvoje gana reguliariai gauna "The National Geographic Magazine" laidas. Kas prenumeruota tą leidinį, gerai žino, kad jis yra pirmos rūšies žurnalas, kuris stengiasi atitinkamai straipsniais ir nuotraukomis pristatyti viso pasaulio geografines problemas, bando gana populiariai dėstyti pasirinktas temas, stengiasi būti objektyvūs. Žodžiu, žurnalas, nors ir skiriamas platesniems visuomenės sluoksniams, yra akademinio lygio. Tos geografijos draugijos leidžiami atskiri leidiniai ar jų paruoštos televizijos programų spalvotų laidos teikia tik pasigėrėjimą ir žavėsį savo meistriškumu, bet tai jau ne šio rašinio tema.

Kaip atrodo Lietuva?

Šį kartą mums buvo itin idomu bent kiek plačiau susipažinti su naujuoju Europos žemėlapiu ir, aišku, pirmiausia patirti, kaip tame žemėlapyje pristatoma Lietuva bei kitos Baltijos valstybės. Tai labai svarbu, nes, kaip jau minėta, žemėlapių gauna milijonai žmonių visose pasaulio žemynuose ir ji laiko pakankamai autentišką, autoritetinę. Taigi, kaip su mūsų Lietuva? Ji — visos Sovietų Sąjungos ribose kaip Lietuvos S.S.S.R. Ribos žymimos ne kaip atskirų valstybių, bet tik kaip atskirų provincijų. Vietovių pavadinimai lietuviškomis raidėmis, net su visomis S. C ir pan. Vilnius — tik lietuviška transkripcija, be jokių anksčiau Vilna, Wilno ar panašius nesąmonių. Ne Marijampolė, bet jau tik Kapskalis, nors prie Klaipėdos skliausteliuose pridėta, kad tai ir Memel, o šis Nemuno gavyti Nemanus. Tik gerai išsiūžę pamatai, kad šiaurinė Rytprūsų dalis yra R.S.F.S.R. teritorija. Šiaip ji atrodo kaip Lietuvos dalis, bet jau vietovardžių pavadinimai visiškai rusiški. Ne tik lietuviš, bet ir vokiečių nebeatpažintų senųjų vardu, nes teliko Sovietsk, Rybachy, Zelenogradsk, Gusev, Znamen-sk, Kaliningrad. Tik prie Sovietsko skliausteliuose pažymėta, kad tai esama Tilsit, o šis Kursių marių teliko Kurskiy Zaliv.

Reikšminga pastaba

Tokia tad yra šios dienos ge-

ografinė realybė. Prieš kiek laiko eilė tautiečių bandė užmegzti ryšius ir įspėti tą geografinę draugiją, kad būsimuose jų žemėlapiuose bent jau pavergtieji kraštai turėtų rasti bent kitokią atžymėjimą, negu iki šiol jų praktikuojami įvairūs būdai. Buvo gauti ir atsakymo laiškai, kuriuose dažniausiai buvo aiškina-ma, kad leidėjai, pritardami ar nepritardami okupacijoms, yra priversti skaitytis su de facto padėtimi. Jiems tenka be jokių sentimentų ar simpatijų leisti tokius žemėlapius, kad nebūtų klaidinami jų gavėjai. Girdi, žemėlapis šiandien turįs rodyti tikrąją esamą padėtį. Jei bus kokių pasikeitimų, aišku, praveiks naujų papildymų ar pataisytų laidų. Dėl Baltijos valstybių buvo pa-minėta, kad jie nieko negali keisti savo žemėlapiuose, nors ir pats Valstybės Departamentas išikištų (ko, deja, niekad nesu-lauksime). Bet geografinės draugijos garbei šį kartą būtina pa-stebėti, kad Europos žemėlapiu viršuje raudonomis smulkiosis raidėmis šių metų laidoje jau pažymėta: "The incorporation of Estonia, Latvia, and Lithuania into the Soviet Union in August 1940, has not been recognized by the United States".

Gal ne kiekvienas žemėlapiu savininkas tą įrašą pastebės ar atkreips dėmesį, bet pats faktas jau yra gana malonus — mūsų laiškas bent šiek tiek padėjo, ir pačiame žemėlapyje, ne kur nors šalia, ar kitoje pusėje, pridėtas įrašas vis jau šį bei tą pasako. Tai ženklas, kad nuolatinis laiškų rašymas, klabenimas gali duoti pakenčiamų rezultatų. Be mūsų pastangų vargu ar toks įrašas išvys ten būtų pasirodęs.

Kodėl nėra reportažų?

Tiesa, pačiame žurnale nesu-laukėme nė vieno iliustruoto re-ports iš Baltijos valstybių, lyg Lietuva, Latvija ir Estija būtų sunkiausiai pasiekiamos kur nors Tiboeto kaimynystėje ar Hi-malajų kalnų viršūnėje, bet šis faktas, regis, turi dvi puses. Kiek rašančiam žinoma, prieš porą metų bent dvi tautiečių grupės savo laisvais kreipėsi mi-nėton draugijai dėl Lietuvos gy-venimo aprašymų — žodinių ir vaizdinių reportažų. Viena pri-mygtinai siūlė siųsti reporterius Lietuvon, o kita grupė priminė žurnalon tvarkytojams, kad Lie-tuva sovietų okupuota kraštas ir ten nevalia vakariečiams kelti savo kojos, nes tai galėtų būti interpretuota kaip okupacijos fakto pripažinimas. Iki šiol taip ir nesusilaukėme jokių straips-nio ir dėmesio Pabaltijui.

Televizija ir nauji išradimai

Ar pavojainga spalvotoji televizija?

BALYS BRAZDŽIONIS

Jau senokai buvo kalbama, kad televizijos priimtuvai spin-duliuoja. Tačiau balta-juoda tele-vizija nėra pavojinga, jei ga-mintojai išleidžia priimtuvus, apsaugotus nuo radiacijos. Spal-votos televizijos priimtuvai kiek sujaukio žmones, juoba, kad įsikisio JAV sveikatos departa-mentas. Laikraščiuose buvo net alarimuojančių aprašymų, kurie nugalėdino, ir dėlto laikas nebe-nori spalvotų priimtuvų. Sako-ma, kad Čikagos tyrinėtojas John Itt pastebėjo savo labora-torijoje, kad ten, kur stovi tele-vizijos priimtuvai, pradėjo vys-ti gelės. Tada jis padarė tyri-mą su žiurkėmis, kurios nieko ki-to nematė, tik televizijos vaiz-dus. Po 10-12 dienų jos nugal-šo. Tuoj buvo griebtasi tikrinti televizijos radiaciją. Paaškęjo Vašingtone, kad iš 1124 spalvo-tų priimtuvų 66 išleidžia per-

daug radiacijos. Riverhead, NY, iš 5000 spalvotų priimtuvų 20% rodė perdidelį spinduliavimą. Net 37 bendrovės gamino spal-votus priimtuvus, kurie buvo pavojingi. Tačiau kitos bendro-vės pagamino geras priimtuvus ir užlipdė ant jų rašytą patikri-nimą. Bendrovės, kurios gami-no neapsaugotus priimtuvus, buvo sveikatos įstaigų priver-sios atsiimti juos iš namų ir pa-daryti radiacijos apsaugą. Atro-d, kad yra nesąžiningų bendro-vių, kurios nekreipia dėmesio į radiacijos pavojų, todėl reikia būti atsargiems — perkant žiū-rėti, kad ant priimtuvo būtų už-rašyta patikrinimo nuo radiaci-jos garantija. Viskadėl kokios bendrovės jie bebūtų pagaminti, sėdėkime nuo spalvotos televi-zijos priimtuvo 6-10 pėdų atstu-me, neleiskim vaikų žiopsoti ties (Nukelta į 7 psl.)

Skautų grupė dailininkų Tamošaičių sodyboje, prie Kingstono, Ontario, kur įrengta dailės studija ir suteiktas lietuvių tautodailės rinkinys. Kairojaime krašte — dail. A. Tamošaitis, dešiniajame (su mergyte) — dail. A. Tamošaitienė

Kun. Antanas Saulaitis, SJ, neseniai įšventintas kunigu, šeimos narių tarpe. Jo dešinėje — Jurgita Saulaitytė, kairėje — p. Saulaitienė ir A. Saulaitis, skautų veikėjas ir "Skautų Aido" redaktorius. Nuotr. P. Ažuolo

Čia esame lyg dziunglėse...

DR. A. DAMUŠIS

Lietuvoje ateitininkija im-pnavo jaunimui bei paliko ryškus pėdsakus trimis savo veiklos po-būdžiais: 1. sugebėjimui išskirti religinį žmogaus būties įprasmi-nimą, jungiant tai su didžiųjų vertybių troškuliu, 2. konkre-čiais darbais, mities įkvėptais, 3. jaunatviškos dvasios skiepiji-mu.

Ateitininkija jaunuomenėje rado jautrų atgarsį. Ji sugebėjo jaunimo žvilgsnį nukreipti į augstuosius idealus ir duoti jų gyvenimui turinį. Jaunimas jau-tė savo pašaukimą ir veikdamas organizacijai augo ir savo bendruo-menę. Jisai siekė, kad Kristaus idealai būtų ir jo tautos idealai. Jam atrodė, kad tikrai augstais idealais paremta jaunystė gali sužydėti pilnu grožiu. Gyveni-mas, nukreiptas į augstą idealą, buvo graži simfonija. Bet ji ne-buvo tuščia svajonė, nes šviesus idealizmas rėmėsi žeme. Tai bu-vo ramias laikais gerai padeng-tas vekselis, kuris audringais lai-kais liko išpiktas konkrečiais dar-bais tiek pavienių asmenų, tiek visos organizacijos pačia augščiausia kaina — gyvybės au-ka.

Dvasinė jaunatvė

I gyvenimą ateitininkijaėjo per pasirususius jaunus žmo-nes. Ji bandė įnešti į kultūrinį, visuomeninį ir religinį gyveni-mą jaunatvės entuziazmą, pa-remtą ne tiek fiziniu amžiumi, kiek idealu. Metai suraukšlėja veidus, prazlidina plaukus, bet nepasendina dvasinės jaunatvės, kuri gali išsilaukiyti žmogui iki mirties. Siaubinga senatvė atei-na tada, kai atsiribojama nuo idealų, kai išnyksta entuziazmas. Juo blogiau, kada tai įvyksta jau-ne amžiuje. Kol širdis ilgisi grožio, protas siekia tiesos, va-lia-gėrio. — žmogus savo bend-ruomenėje yra ateities pranašas, jaunatvė spinduliuoja kovotojas už geresnį pasaulį.

Žavėjo jaunimą

Tokia prasminga, turininga jaunatvės dvasia žavėjo Lietu-vos jaunimą. Taip buvo išaugin-tas šviesios ateities pranašas, drąsus, ryžtingas asmuo. Besi-keičiančios aplinkos, kuri nešė vergiją, jis nepriėmė, nes buvo sudaręs tobulesnio ateities gy-venimo vaizdą. Būdamas konk-retus, jis aplinkos chaosą siekė pakeisti savo galia. Normalus, ramus gyvenimo eigoje tas jau-natvės dvasios idealizmas būtų pasireiškęs pozityviais, vertin-gais darbais. Laisvės kovos užda-viniuose tas idealizmas tapo kar-žygiškumu. Neįmanomose aplin-kybėse asmenis dvasia neliūzo. Didvyris liko nenugalėtas, nors fiziškai sunaikintas. Tokia tai

buvo tikrovė. Ateitininkija joje liko kaip šviesus žibūrys tamso-je.

Senatvės šmėkla

Pokario laikais ateitininkijos reikalingumas ir darbo plotas iš-eivijo nesumažėjo. Čia tam tik-ra prasme esame lyg dziunglėse, kur įvairios piktybės užplūsta ypač jaunimą. Prieš ateitininkų entuziazmą ir dvasinę jaunatvę ateina narkotikų, alkoholio, sek-so iškreipta senatvės šmėkla, ku-ri kėsina paversti mūsų jau-nuosius dvasiniais seniais, sunai-kinti jų idealistinį charakterį.

Kokia ironija — laisvojo pasau-lio mokyklose nevalia kalbėti maldą, užsiminti apie religines vertybes, pasisakyti auklėjimo klausimu. Suvedžiotų nelaimin-gų "atsiskyrėlių" kolonijose ei-lėraščių temos sukasi tik apie paranoikus, sadistus, mene sklei-džiami iškrypimai, blogis nubal-tinamas, tiesa padaroma abejoti-na vertybe.

Griaunančios jėgos

Tuo tarpu nematyti iš kur ateis jėga atsispirti tai bangai. Amerikos agnostikai yra manda-gūs ateistams — nesipriešina jų griaunamajai jėgai ir ima valdy-ti mokyklas. Sekuliaristai, net ir iš katalikų tarpo, yra manda-gūs agnostikams ir įsitvirtina po-litiniame gyvenime. Amerikos Bažnyčia, neparusiši krikščio-niškai mąsančių pasauliečių, ne-turi įtakos ir viešajį gyvenimą. Po visuotinės santarpybos ji apeliuoja į visų gerą valią, rodo su-gyvenimo dvasią. Sekuliaristinė visuomenė nesirytia atsiliepti ir jos mostus, nors jiems ir simpa-tizuoja. Agnostinė visuomenė, didesnę vadovaujamą, išvydo dar didesnę griaunamąją akciją, sie-kiančią sunaikinti visa tai, kas vertinga, natūraliai gera ir krikščioniška.

Tom negerovėm priešinasi kiekvienas sveikos orientacijos žmogus. Joms priešinasi net per-sekiojamas žmogus Sovietų Są-jungoje. "Dr. Živago" autorius Pasternakas pasiilgsta Kristaus minties, tiesos kelio, gėrio. Ame-rikietis aktorius Glen Ford su pasipiktinimu klausia, kas su mumis pasidarė: motinos meilė

imama vadinti mamizmu, tėvy-nės meilė — flagizmu, skriaud-žiamųjų gyvenimas — milita-rizmu. Šis jo klausimas yra kar-tu reakcija prieš iškreiptą tikro-vę ir ilgejimas gėriu, tiesa bei grožio pagrįstos tikrovės.

Principingas jaunimas

Tokiame fone idealistinės ateitininkijos reikalingumas iš-kyla visu ryškumu. Ateitininkija yra pajėgi nukreipti jaunimo žvilgsnį į augstus idealus ir atskleisti jai gyvenimo prasmę. Džiunglinės dvasios piktybės ne-turėtų rasti vietos lietuviškoje vi-suomenėje. Mūsų uždavinys — stiprinti ateitininkų veiklą ir tuo pačiu tautinį atsparumą. Stiprin-dami ateitininkiją, ugdome prin-cipingą jauną žmogų.

Tėvai, kurie patiki savo jau-nuosius ateitininkų organizaci-jai, sprendžia labai gilia žmogiš-ką ir tautinę problemą. Tuo būdu jie padeda jaunimui susi-rasti kelią į augščiausią žmogui pasiekiamą viršūnę. Tautinės problemos sprendimas per ateitininkų organizaciją yra tikslus ir itin reikšmingas. Sąmoningas pasirinkimas principų kelio su-daro tvirtą moralinį pagrindą veiklai už savo tautos laisvę.

Dr. A. Damušis kalba Toronto ateitininkams metinės šventės proga. Nuotr. Almio Kuolo

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

NE ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA, kuria mūsų tautiečiai labai didžiuo-jasi, bet tuščia dešrelė skardinė iš nepirkli. Lietuvos atkreipė amerikie-čių žurnalistų dėmesį. "Chicago Sun-Times" sekmadieninis priedas "Mid-west" birželio 8 d. laidos pirmame puslapyje įdėjo spalvotą nuotrauką "Maisto" dėžutės, kurioje prieškar-niais metais buvo eksportuojamos už-sienin lietuviškos dešrelės. Taip pat ir ilgas 5 puslapių aprašymas pra-dedamas nuo tų dešrelių, pažymint, jog 29 metų senumo dėžutė su "Made in Lithuania" užrašu šiandien yra Lietuvos nepriklausomybės simbolis. Didžiama Anthony Monahan straips-nio sukasi apie Balzeko Lietuvių Kul-tūros muziejų, kuriame minėtoji dė-žutė yra po stiklu padėta. Čia pla-čiai minimi muzėjaus turimi ekspo-natai, duodama ir šiek tiek istorinių žinių apie Lietuvą. Kiek plačiau yra minimas ir Jaunimo Centras su jo sodelyje stovinčiu paminklu žuvisi-ams už Lietuvos laisvę. Taip pat plačiau apžvelgiama ir Marquette Parko lietuvių kolonija su jos lietu-viškomis krautuvėmis, kitomis įsta-iomis bei parapijine mokykla, ku-riose kasdien mokoma lietuvišką da-lykų. Nemaža dėmesio skiriama ir J. Dauzardinės lietuviškų valgių kny-gai anglų kalba (duodamas ir vienas receptas iš tos knygos). Čikagos Lie-tuvių Opera čia paliečiama tik ne-tiesiogiai, užsimenant, jog Jaunimo Centre repetuoją "trys operos gru-pės". Bendrai, kaip ir daugelyje ame-rikietiško straipsnio, čia rašoma tik apie tuos dalykus, kurie labiau ga-lėtų dominti eilinį amerikietį, bet ne

apie tai, kas galėtų atskleisti lietu-vių sugebėjimus mokslu, meno bei kitose šakose. Straipsnis iliustruotas daugeliu nuotraukų: S. Balzeko, sto-vinčio savo muziejuje, kelių to muzė-jaus eksponatų, vaizdo iš Jaunimo Centre vykios meno parodos, Cen-tro direktoriaus kun. J. Borevišaus, muz. Petro Armono, Serapinienės jos maisto krautuvėje, lietuviškų plakatų bei lietuvių krautuvių užrašų Mar-quette Parke. Šis straipsnis apie Či-kaigos lietuvių, nežinintį jo trūkumu, yra pats išsamiausias Čikagos di-žnioje spaudoje kelių dešimtmečių laikotarpį. Kalbant apie Čikagos lietuvių atžymėjimus spaudoje, dar prisimintina ir "Chicago Tribune" birželio 6 d. laidoje tilpusi nuotrau-ka, vaizduojanti grupę žmonių S. Balzeko ūkyje Crête, Ill., kur buvo įkurtas Balzeko Liet. Kultūros mu-zėjaus sodininkystės skyrius.

ALGIRDAS GRIGAITIS — inžinie-rus, tačiau vienas jo mėgstamiausiu-laisvalaikio užsiėmimų yra fotogra-fijos menas. Šioje srityje jis pasiekė puikių rezultatų, kuriuos naujais iš-ra-diniais galėjo pastebėti iš jo nuo-traukų, tilpusių lietuvių bei ameri-kiečių spaudoje, ir birželio mėn. 7 d. atsilankė į šio jauno vyro foto darbų parodą Balzeko Lietuvių Kul-tūros muziejuje. Šiuo metu mes ne-turime daug fotografijos menininkų, nors fotografuoti mūsų tarpe ne-trūksta, o reportažinių nuotraukų lietuviškoje spaudoje yra šimtai. Ta-čiau šalia kyla. A. Kezo gal būt surasime dar 2-3, kurie į fotografiją žiūrėtų kaip į meno idėjas išraiška,

Kinija domisi baltiečiais

Pastaruoju metu, įkaitus nuo-taikoms tarp Sovietų Sąjungos ir raudonosios Kinijos, iškilo ir so-vietų pavergtųjų tautų klausimas. Yra žinių, kad Kinijos at-sisakė užsieniui yra kreipėsi į Pabaltijo kraštų atstovus, prašy-dami atitinkamų informacijų apie Abaltijo padėtį ir rusų priespaudą. Su ukrainiečiais rau-donoji Kinija taip pat turi ryšius ir nori juos panaudoti savajai politikai, siekiančiai silpninti ru-sų imperializmą. Kanadoje gy-venęs ukrainiečių žurnalistas Roman Rakhmanny paskelbė ra-sinį "Le Montreal Star" š. m. ge-gužės 10 d. laidoje, kur išdėsto dabartinę politinę būklę. Pasak jo, Ukrainos šalimi domėjosi jau nuo seno įvairūs valdovai — mongolų, vengrų, lenkų, turkų, masekiečių. Pastaraisiais laikais dėl Ukrainos varžėsi nacionalso-cialistinė Vokietija ir Sov. Są-junga. Raudonoji Kinija iki šiol Ukraina nesidomėjo. Tik dabar, kai įvyko aštrus susidūrimas su Maskva, Pekingas atkreipė dė-mesį į Ukrainą, kuri nenustojia kovojusi už savo laisvę ir gali būti naudinga dabartinei Kini-jai.

Lietuviai Kinijos pasienyje

Sov. Sąjungos — raudonosios Kinijos konflikto pradžioje Pe-kingas mažai tesidomėjo paverg-tomis Rytų Europos tautomis, juoba, kad buvo užimtas Tibo-to okupacija. Rusai, įjausdami didė-jančią Kinijos galybę, pradėjo stiprinti sovietų-kiniečių sieną, ypač ties Sinkiang provincijos teritorija. Čia jie panaudojo gar-sų J. N. Chrusčiovo planą, užsi-mojusi paversti derlingą žemę Kazachstano plotus, t. y. atgabo-ne apie milijoną jaunų ukrainie-čių, lietuvių, gudų, estų ir lat-vių. Vieniems buvo padėdėti ge-resni atlyginimai, kitiems gi pa-naudoti grasinimai ir adminis-tracinė prievarta. Tuo būdu ru-sai pasiekė dvejopą tikslą: iš pa-vojingų respublikų išgabeno ne-patikimą elementą ir sustiprino sritį centrinėje Azijoje, kad at-svertų Sinkiangą, pranašesnę sa-vo pramone ir kariniais įrengi-mais.

Rusai susirūpino

Kai iškilo sovietų-kiniečių ko-munistų partijų ideologiniai gin-čai, Pekingas pradėjo pulti Maskvą, kaltindamas antimar-k-sistinė tautybių politiką. Ir tada, kai Sov. Sąjunga minėjo savo re-voliucijos penkias dešimtmečius, Pekingo radijas kaskelbė savo klausytojams Sov. Sąjungoje, kad rusų respublikoje įrengtos fašistinės koncentracijos stovyk-los, kuriose kalinama daug ukra-iniečių. Ši propagandinė ginkla Pekingas naudojo ilgoką laiką, bet be didesnės sėkmės. Reikėjo ko nors aštresnio. Na, ir prasidė-jo ginkluotas susikirtimas tarp sovietų ir kiniečių karių ant už-salūsios Ussuri upės. Abi pusės tą kruviną susirėmimą, vis besi-kartojantį, stengėsi panaudoti sava propagandai. Kremlius valdovai emė žadinti Sov. Są-jungos gyventojų patriotizmą, kreip-damiesi į atskiras respublikas, neišskiriant ukrainiečių ir bal-tiečių. Jie netgi dovanojo baus-mės ukrainiečių žurnalistui Via-česlovui Cornoviliui, išsėdėju-siam kalėjime 18 mėnesių už pa-skelbimą slapto ukrainiečių inte-lektualų teismo. Tuo pačiu metu Maskvos "Literaturnaja Gazeta"

o ne kaip į pilko gyvenimo kopiją. A. Grigaitis foto darbai bus išstatyti muziejuje iki liepos mėn. 11 d. Lan-kymo valandos — kasdien nuo 1 iki 4.30 v. p.p.

ČIKAGOJE JAU PRASIDEDA ge-gužinių sezonas, kuris truks iki rug-sėjo vidurio. Smarkus lietus išardė BALFo numatytą gegužinę, kuri tu-rėjo įvykti birželio 1 d. Ši gegužinė buvo planuota birželio mėn. 15 d., tačiau dėl liūdnujų sukaktų minėji-mo paankstinta keliomis savaitėmis. Tačiau lietuvių sutrukdžius, ji vėl buvo nukelta į birželio mėn. 15 d. "San-daros" savaitraščio gegužinė yra rengiama liepos mėn. 27 d. Buco darže.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS Čikagos skyrius rengia liūdnujų bir-zelio įvykių minėjimą birželio 20 d., 7.30 v.v. Pradžioje bus padėtas vai-nikas prie paminklo žuvusiems už laisvę. Aukura uždegęs gen. konsu-las dr. P. Daužvardis. Po to bus akademija ir meninė dalis. Paskaitą skaitys I. Andrašius, meninę dalį išplėdys Pedagoginio Lit. Instituto studentai.

TRUMPAI IŠ ČIKAGOS. "Chicago Sun-Times" dienraštis išdėjo Cice-ro gyvenančio inž. Kosto Dočkaus nuotrauką. Dirbdamas Borg-Warner bendrovėje, jis garsėja naujais iš-ra-diniais, yra veiklus Čikagos lietuvių narys, JAV LE c.v. šildininkas. — Vytautas Ličkus, kaunietis vyr. inžinie-rus, atvyko pasisvečiuoti kelioms mėnesiams pas savo tėvus Elena ir Petrą Ličkus, gyvenančius Marquet-te Parko liet. kolonijoje. — Ciero aukšt. lit. mokykla išleido 11 nr. sa-vo 24 psl. laikraščio. Šį numerį re-dagavo: Loretta Radvilaitė, Lidija Bernadzikaitė ir Algirdas Reivytis. Redakcijos glėbėjas — Zenonas Ašoklis.

1969. III. 12 paskelbė nuotrauką marmurinės lentos, kur buvo iš-kaltos pavardės žuvusių sovietų karių ant Ussuri upės. Pusę tų žuvusių — ukrainiečiai. Tai aiš-kiai matyti iš pavardžių.

Naujieji carai

Pekingas iš savo pusės paskel-bė per radiją, nukreiptą į Sov. Sąjungos gyventojus, ir laikraš-tyje "Peking Review" 1969. IV. 4, kad Kremlius vadaį tęsia sovi-nistinę carų politiką. Straipsnyje, pavadintame antrašte "Nau-jujų carų socialfašistinė tironi-ja", tvirtinama: "Baltasis fašistų teroras siaučia dabartinėje so-vietų visuomenėje".

Rusai gerai žino ukrainiečių nuotakas ir dėlto stengiasi išlai-kyti juos savo pusėje. Kremlius strategai bando palenksti sau ukra-iniečius neva didesnės laisvės trupiniai, kartu kurstydami jų neapykantą prieš "kiniečių žiau-rumus".

Raudonieji kiniečiai irgi ne-stokoja argumentų. Jie skelbia, kad Kremlius valdovai išnaudo-ja ukrainiečius savo tikslams, nori juos susilpninti ir dėlto siunčia į pirmąsias fronto linijas Kinijos pasienyje. Galimas daly-kas, kiniečiai, turėdami prieš akis ukrainiečių karių Sov. Są-jungos — Kinijos pasienyje, bus atsargesni ir nenorės jų pul-ti.

Pasak R. Rakhmanny, Kana-dos ukrainiečiai buvo priešingi vyriausybės užmojiui atstatyti diplomatinis santykius su rau-donąja Kinija. Dabar gi, paasė-ję politiniam sovietų - kiniečių viršūnių žaidimui, tie ukrainie-čiai gali pakeisti nuomonę, nes raudonoji Kinija, bent šiuo me-tu, iškyla kaip galima Ukrainos sąjungininkė. M.

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

ONTARIO GYVENAMUJŲ NAMŲ KORPORACIJA OHC kreipėsi į statybininkus, kviesdama pradėti bendros nuosavybės pastatų (condominium) plano vykdymą Chapel Glenn Village, Flemingdon Parke.

Pirmiausia bus pastatyta apie 1.472 namų ir apartamentinių butų 24,7 akro plote, kurio ribos vakaruose yra Don Mills Road, o pietuose ir rytuose — Don Valley Parkway. Likusioji maždaug 1.800 butų dalis bus statoma į rytus nuo Don Valley Parkway, kur jau padaryti atitinkami miesto zonos pakeitimai. Atlikus tolimesnius pasirušiusimus, bus pateikti nauji pasiūlymai.

Pirmajame plano tarpsnyje pasirūpinta žemės paruošimu gyvenamųjų namų statybai, gauti reikalingi zonų pakeitimai. Čia jau veikia mokykla, OHC paskirtų lešų dėka įrengiamas poilsio bei pramogų centras, kuriuo naudosis visi Flemingdon Parko gyventojai.

Pirmojo tarpsnio statybos, atsisiejančios apie \$25.000.000 be žemės kainos, bus pradėtos šių metų antroje pusėje.

Būsimiesiems pirkėjams ateis į pagalbą namų išsigijimą lengvinantis HOME planas, parūpinamas sklypo vertės paskolas. Tuo būdu į pradinį pirkinio įmokėjimą nereikės įskaityti sklypo kainos ir įieškoti brangaus antrojo mortgėžiaus. Butų kaina, išskyrus žemę, kontroluos HOME planas. Pagal jį trijų miegamųjų pastatas negalės peržengti \$15.000, keturių miegamųjų — \$16.000, penkių miegamųjų — \$17.000 ribos.

Vyriausybė taipgi paskelbė, kad jau yra nupirkusi pakankamai žemės Bramalea vietovėje, kur bendros nuosavybės principu bus pastatyti 4.602 butų namai, jų tarpe 1.037 butai jau šiais metais. Bendros nuosavybės pirkėjai gauna pilnas savininko teises į apartamentinį ar namo butą, o naudojimasis keltuvais, koridoriais, poilsiu ir pramogoms skirtais įrengimais yra bendras.

Vyriausybė tiki, kad bendros nuosavybės plano dėka savą pastogę galės įsigyti daugelis gyventojų, kuriems namai buvo neprieinami dėl peraugusių žemės kainų tokiose vietovėse, kaip metropolinis Toronto. Ontario gyvenamųjų namų korporacijos OHC specialus HOME planas, sujungtas su privačių institucijų pastangomis, paspartins namų statybą metropolinio Toronto ribose. Butus pardavinės ir pirkėjams padės gauti mortgėžius plano vykdyme dalyvaujantys statybininkai.

Don. John Roberts
Prime Minister of Ontario

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

TRYŠ NAUJI KUNIGAI

Vysk. J. Lubakas gegužės 17 d. Kauno bazilikoje iššventino tris naujus kunigus, kurie buvo paskirti Kalšadorių, Panevėžio ir Vilniaus vyskupijoms. Kauno, Telsių ir Vilniaus vyskupijos šiemet negavo nė vieno naujo kunigo. Kauno tarpdiecinėj seminarijoje dabar yra tik 23 klierikai. Naujai iššventintieji neįstengia užpildyti senųjų kunigų retėjančių eilių, nes šiemet per pirmąjį pusmetį mirė 8 kunigai, o iššventinti buvo tik trys. Kunigų mažėjimas verčia sąjungti kaikiurias parapijas, kad jas galėtų aptarnauti vienas kunigas.

ARCHITEKTŲ SUVAŽIAVIMAS

Architektų Sąjungos VII suvažiavimas įvyko gegužės 29-30 d.d. Vilniuje. Valdybos pirmininku buvo išrinktas J. Vaskevičius, pavaduotojais — A. Rastekas ir S. Abramauskas, sekretoriais — A. Pilypaitis. Ataskaitiniam pranešime — J. Vaskevičius nusišundė, kad yra jaučiamas architektų trūkumas, nes pastarajame dešimtmetyje statybų apimtis išaugo beveik trigubai. Šią mintį pakartojė ir miestų statybos projektavimo instituto vyr. architektas V. Balčiūnas. Valstybinio statybos reikalų komiteto skyriaus viršininkas A. Zalbovičius konstatavo: „Architektas gali sukurti labai gerą projektą, bet įgyvendinti statybiniškai kartais paverčia niekais jo sumanymą. Taip neretai atsitinka dėl to, kad žema statybos darbų kultūra, bloga darbų kokybė gadina naujų pastatų išvaizdą...“ („Tiesa“ nr. 124). Komiteto pirmininkas A. Rastekas pranešė: „Architektai galiausiai privalo nuspręsti, kokia turi būti kaimo gyvenvietė...“ Šis klausimas tebėra atviras, nors jau daug metų kalbama apie vienkiemius perkėlimą į naujas gyvenvietes. Respondentai J. Budrys ir E. Vaserdamsas to paties „Tiesos“ laidojo rašo: „Valstybinio statybos reikalų komiteto skyriaus viršininko pavaduotoja L. Burneikienė kalbėjo apie kai kurių gyvenamųjų namų statybos problemas. Didžiausia jų yra apdailos medžiagų ir statybos mechanizmų trūkumas. Mūsų silikatinės plytos yra blogos, jos trupa, juodoja. Todėl fasadus reikia padengti apdailos plytelėmis, kurių, dėję, respublikos statybiniai medžiagų pramonė negamina. Pastatų išvaizda blogina ir tai, kad statybininkai gauna drėgnus stalių gaminius ir lentas, o dėl to persikreipia langų ir durų blokeliai...“

TRAGEDIJOS SUKAKTIS

Pirčiupio tragedijos dvidešimt penkerių metų sukaktis buvo atžymėta prie G. Jokubono „Motinos“ statulos „Trimito“ orkestro atlikta V. Vysnevsio „Elegija“, J. Juzeliūno „Pelenų lopšinė“, kurią išpildė orkestras, Vilniaus radio ir televizijos choras su sol. A. Mikalauskaitė. Pagrindinį žodį tarė vilniškės kompartijos centrinio komiteto sekret. A. Barkauskas, puoles Vakarų imperializmo ir V. Vokietijoje atgimstanti nacizmas: „Pastaruoju metu išsivystė įnirtinga ideologinė kova. Imperializmas siekia išardyti socialistines visuomenės vienybę, socialistinių šalių sandraugą, priešpastatyti vienas kienojo gyventojų sluoksnius kitiems, kurstyti nacionalinę nesantaiką ir neapykantą. Joje aktyviai dalyvauja reakcinė lietuviškos emigracijos dalis, kuri skleidžia buržuazinio nacionalizmo nuodų...“ („Komjaunimo Tiesa“ nr. 106). Buvęs partizanas V. Uogintas, Vilniaus pedagoginio instituto rektorius, pagerbimo dalyviams priminė pasiaukojančią Pirčiupio apylinkės

gyventojų pagalbą sovietų partizanams. Dėl žuvusių 119 pirčiupiečių pagrindinė kaltė našta tenka vokiečiams, bet nemažiau kalti yra ir Maskvos įsakymus vykdę partizanai, kuriems nerūpėjo Pirčiupio gyventojų saugumas. Jeigu jie savo veiklą būtų atitolinę nuo Pirčiupio, išsklaidę plačiame ruože, vokiečių represijos nebūtų užgriuvusios šio kaimo gyventojų.

ZUZANA IR ŠIRDIS

Senoji užrašė daina „Zuzana“ tebėra populiari stikluoto mėgėjų tarpe. „Tiesos“ 112 nr. „Dienos aidų“ skyriuje redakcijos narys E. M. rašo: „Kai visuotinės šventės, kai kiekvienose namuose svečiai ir vašės, įgrįvęs į gatvę, iš kiemo į kiemą...“ „Ak, Zuzana, širdie mano!...“ Lyg vėjo nešiojama. O ką daryti? Turim geros muzikos, gerų kompozitorių, puikių atlikėjų. Esam prapratinti prie idomių koncertų, gražaus dainavimo. O susėdam su svečiais — ir užtraukiame „Zuzaną“... Tad ar neatsiras naujų, gerų, savų užrašė (ko bijoti šito žodžio?) dainų, pramogavimo muzikos?“

„BITUKO“ SUKAKTIS

Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį Petrasūnuose įsteigta bituminų plytelių gamykla „Bitukas“ paminėjo 40 metų darbo sukaktį. „Bitukas“ dabar esąs gerokai prapleistas — per metus pagamina už 5 milijonus rublių silikatinę plytą, termoizoliacinį medžiagų, dujų silikatinį plokščią, bituminio popieriaus bei kitų gaminių. Sukakties proga buvo pagerbti sukuriantis „Bituko“ veteranai — buvęs jo pirmasis komunistas komisaras ir direktorius S. Mančiūnas, šaltkalvis S. Valavičius, plytų nuėmėjas K. Dopkevičienė, stalius A. Jokušauskas ir kt.

VILNIAUS RADIJAS

Radio dienos proga pluoštą žinių apie Vilniaus radiofono darbą „Tiesos“ 105 nr. pateikia Juozas Varvuolis. Žurnalisto Adolfo Pauliaus vadovaujama vyr. informacijos redakcija per parą paruošia 19 žinių laidų. Ideologijos redakcijos vadovas Feliksas Mačiūnas dabar ruošina nuobodžiausių dalykų — Lenino garbinimo atšaukimą šio gimtadienio proga. J. Varvuolis naiviai konstatuoja: „...Radio klausytojai trokšta sužinoti kuo daugiau ryškių epizodų iš didžiojo vado gyvenimo, jo veiklos...“ Lenino garbinimas, įsakytas vietinės ir sovietinės kompartijos, klausytojams yra nusibodęs iki gyvo kaulo, kaip sena, išgrotą pafefono plokštelę. Bene populiariausia Vilniaus radio programa yra Balio Dačiūlio kas savaitę paruošiamas „Linksmasis subvakaris“ su dėde Steponu, kurio vaidmuo tenka dramoms aktorijai Alfiui Radzevičiui. Populiarius yra ir pagėdavimų koncertai, kuriuos tvarko muzikinio skyriaus direktorė Gražina Daukaitė ir muzikologė Virginija Morkevičiūtė. Pagėdavimų gausumai tūkstai, o vienu koncertu galima patenkinti tik apie 20. Radiofono fonetika turi beveik 65.000 įrašų. Vilniaus radio centrinės aparatūros veteranu yra laikomas Augustinas Serėnas, pamainos viršininkas, radio tarnyboje praleidęs jau 30 metų. Jis džiaugiasi, kad iš Vengrijos buvo gautas modernus daugialapis pultas. Vilniaus televizijos studijos geriausias inžinierius yra Vytautas Liepinis, prieš penkerius metus baigęs studijas Leningrado ryšių institute. V. Kst.

SUDBURY, ONT.

PETRAS IR MARYTĖ VENCKEVICIAI žvejų ir medžiotojų klubo „Geležinis Vilkas“ nariai, gegužės 18 d. savo vasarvietėje French River su artimųjų bičiulių būreliu atžymėjo 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jie yra veiklūs visuomenininkai. Petras yra vadovavęs LB Sudburio apylinkės, Marytė keletą metų mokytojausvi J. Tumo-Vaižganto šeštadieninėje mokykloje, atstovavusi sudburiečių KLB krašto taryboje. P. M. Venckevičiai auginia sūnų Stasį, kuris šiemet be egzaminų baigė katalikų gimnaziją. Jis yra darbusis ne tik moksle, bet ir gyvenime — jau ant vasaros atostogų ruošiasi praleisti

ti nikelio kasyklose. Išpūdinga žodžių sukaktis vėlininkas P. Venckevičius, primindamas pavergtą tėvynę, kur susitikti ir susituokė su Marytė. Sukaktininkai jį įteikė savo paties rankų darbo nerūdijančio plieno žiedą. Panašią dovaną, kaip darbinio simbolį, gavo ir sūnus Stasys, kuris sakėsi niekada neužmiršias savo darbuotojų tėvėlių ir lietuvių. „Geležinio Vilko“ vardu sukaktininkus sveikino klubo pirm. S. Krivickas. Visi šio vakaro dalyviai P. M. Prancūnams sugiedojo „Ilgiausių metų“, linkėdami sulaukti vedybų aukštesnės sukakties ir ją atšvęsti laisvoje Lietuvoje. Dalyvis

MAŁONIAI

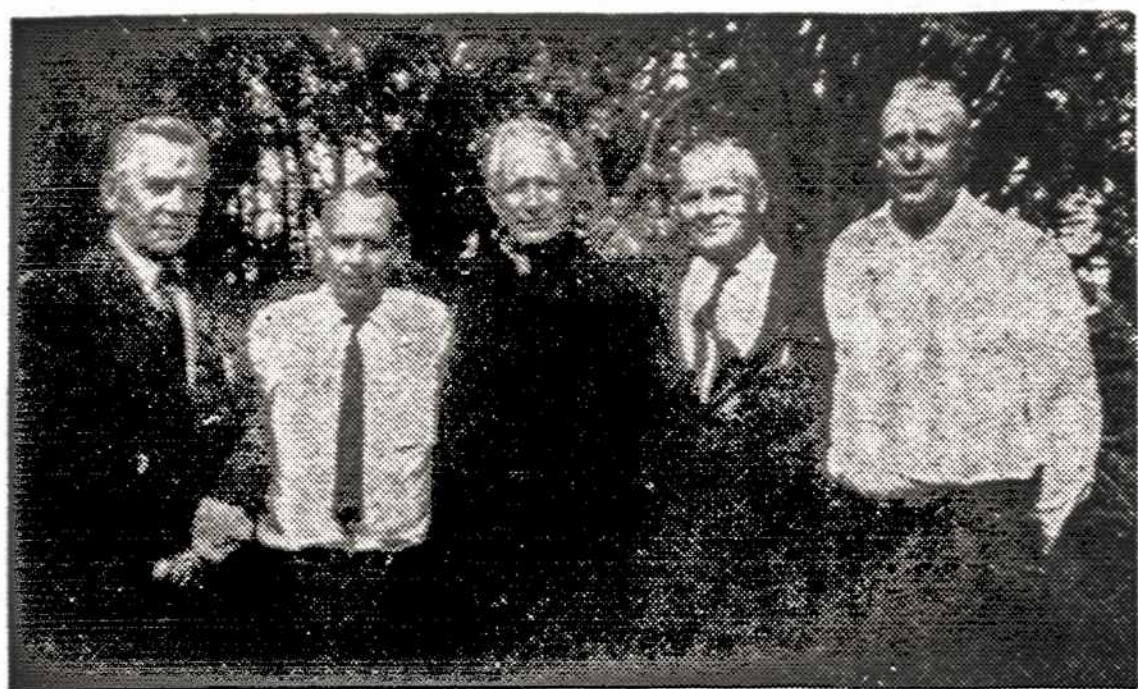
kviečiame visus!

JONINES!

ST. CATHARINES BIRŽELIO 28, ŠEŠTADIENI,
Lake-Carlton gatvių kampas prie pat QEW —

„Zydintis vasaros vėjas“

G. Veličkos 2 veiksmų muzikinė pjesė. Hamiltono jungt. meno pajėgų pastatymas. Pradžią 6 v. v. Nuo 2 v. p. p. toje pat salėje LIETUVIŠKŲ VEIDŲ IR VAIZDŲ, LIAUDIES DIRBINIŲ PARODA. Vakare — JONŲ PAGERBIMAS! Senosios kartos lietuvių pagerbimas! Šokiai, žaidimai, loterija, bufetas ir visa kita. RENGĖJAI

Kalgariečiai su juos aplankiusiu kun. St. Kulbiu, S.J. Iš kairės: A. P. Nevada, B. Janga, kun. St. Kulbis, M. Leščinskas, Pr. Zukas

HAMILTON, ONTARIO

TAUTOS FONDAS jau baigia savo metinį vaują. Jis buvo pradėtas Vasario 16-tos minėjimu, kuriame tautiečiai turėjo progą atiduoti savo metinį įnašą. Kiti turėjo būti aplankyti namuose. Rinkliava po namus yra didelis darbas — valdybos žmonėms užėmė daug laiko, kol jie galėjo aplankyti išsiklaidžiusius mieste ir plačiose apylinkėse kolonijos lietuvių. Ji galutinai ir šandien nėra baigta, nes nenorima palikti nė vieno lietuvių, kuris nebūtų buvęs paprašytas aukos tautiniam reikalui. Aukų JTO \$15: J. G. Skaistys; po \$10: mons. J. Tadaruskas, dr. O. Valaitienė, J. Valavičius, M. Lazdūtis, G. Melnykas, J. Steiblys, V. Agurkis, J. Narkevičius, P. Breichmanas, J. Dervaitis, A. Pilypaitis, V. Perkauskas, P. Kanopa, J. Bajoraitis, R. Vindašius, A. Repčys, R. Ročys, G. Vindašius, J. Petraitis, E. Tėvelis, J. Lekutis, V. Kežinaitis, G. Martišius, J. Burdinavičius, L. Palčauskas, P. Pleinys, E. Sudikas, J. Dubinkas, Br. Grajauskas, L. Borusas, P. Lelionas, A. Keičiūnas, P. Žulys, Alf. Silinskis, J. Januškevičius, F. Guja, S. Kačinskas, L. Klevas, J. Kšivickis, T. Falkauskas, J. Kraciūnas, K. Kvedaras, P. Petkevičius, P. Simelaitis, V. Pilkauskas, J. Kažemėkas, J. Bartkus, A. Krakai-

tis, P. Gudinskas, A. Liaukus, L. Smiltas, B. Kronas, A. Jankūnas, V. Kazlauskas, Z. Gasiūnas, J. Kežinaitis, Pr. Kažemėkas, J. Mačiukas, L. Ulbinas, L. Skripkutė, A. Tarvydas, V. Morkūnas, Kest. Norkus, A. Diršė, P. Masys, A. Verbickas, B. Vidugiris, V. Navickas ir L. Bacevičius; po \$4: V. Kybartas, A. Sukaitis, M. Repčekas, J. Romikaitis, J. Liaugminas ir p. Benišienė. Kitų aukos buvo mažesnės. Tautos F. v-ba nuoširdžiai dėkoja duosniems mūsų kolonijos lietuviams, kurie pradeda kasmet vis didesnę auką remti Lietuvos išlaisvinimo darbą.

KANADOS LIETUVIŲ KATALIKŲ Moterų Draugijos Hamiltono skyrius Lietuvos Kankinių koplyčiai paaukojo \$150. Už šią auką gražų padėkos laišką atsiuntė vysk. V. Brizys, kuriame rašoma: „Komiteto ir savo vardu, dar kartą nuoširdžiai Jums dėkoja už \$150 auką Lietuvos Kankinių koplyčiai Sv. Petro Bazilikos kriptojje, Romoje. Mane asmeniškai giliai paveikė tas gražus būdas, kuriuo ši auką buvo suteikta. Dievas visoms Jums gausiai teatlygina. Linkėdamos visoms Jums sveikatos ir visur Dievo palaimos, nuoširdžiai su Jumis Kristuje — Vysk. V. Brizys“.

PADEKA

Nuoširdžiai dėkojame už \$50 auką jautrios sielos broliui šauliui Marijonui Juodžiui, padėjusiam padengti Šaulių Sąjungos įsteigimo Lietuvoje penkiasdešimtmečio sukakties minėjimo nuostolius.

Pagal Kanados Šaulių Sąjungos pirmininko nutarimą ši brangi šventė buvo pavesta suruošti D.L.K. Algirdo

šaulių kuopos valdybai ir įvyko š. m. gegužės 17–18 d.d. Hamiltone. Dar kartą nuoširdus ačiū broliui šauliui M. Juodžiui už atėjimą laiku į pagalbą. Duok, Dieve, kad atsiųstų ir daugiau tokių jautrios širdies lietuvių lietuviškam darbui. Tik tokie lietuviai gali duoti drąsos nenusivilti nepasisekimais ir toliau dirbti lietuvišką darbą su pilna energija ir ryžtu Tėvynės labui.

Šaulių kuopos valdyba

PADEKA

Mūsų įsikūrimo naujai įsigytime name proga didelis būrys draugų ir bičiulių š. m. gegužės 24 d. padarė mums malonią staigmeną, atvykdami su savo valgiais ir gėrimais pas mus ir įteikdami mums gražią ir vertingą dovaną.

Nuoširdžiai dėkojame šio pobūvio iniciatoriams Onutei ir Stasiui Bakšiams. Taipgi labai nuoširdžiai dėkojame savo mylimiems Tėveliams, kurie labai daug prisidėjo prie mūsų šios šeimyninės šventės, Jonei ir Juozui Kažemėkams.

Mūsų giliausia padėka visiems, kurie savo dalyvavimu bei prisidėjimu prie dovanos suteikė mums daug garbės: Leonui Bučinskui, Onutei ir Alfonsui Budnikams, Jonai ir Julijai Budnikams, Virginijai ir Albinui Juračiams, Genutei ir Albertui Gudeliams, Stasei ir Antanui Jankauskams, Gražinai ir Jonui Kažemėkams, Elvyrai ir Biliui Kronams, Petrulei ir Viktorui Mikuckams, Jonui Romikaitiui, Vernali ir Petriui Prancėvičiams, Juozui Sarapnickui iš St. Catharines, Elenutei ir Antanui Simkevičiams, Jonei ir Pranui Vizbarams, Kleopatrai ir Stasiui Ziobams.

Mūsų naujoje pastogėje su Tamsomis praleistas šis iškilmingas ir nepaprastai jaukus gegužės subvakaris liks mums maloniui ir dėkingu prisiminimu per eilę ateinančių metų! Jūsų —

Irena Kažemėkaitė-Zivko
ir Jonas Zivko

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINIS Sąjungos sukuriamas dvidešimtmečio seime gegužės 30-31 d. d. Niujorke dalyvavo apie 60 atstovų iš 18 šalių. Pagrindinę paskaitą apie Lietuvos laisvinimą skaitė AL-Tos pirm. E. Bartkus. ALT S-gos centro valdybos pirmininku antrai kadencijai perrinktas Teodoras Blinstrubas, nariams išrinkti — Kazimieras Pocius, inž. Vaclovas Mažeika, Cezaris Modestavičius ir Mečišlovas Šimkus. Į garbės narius pakelti: dr. S. Bičis, K. S. Karpis ir A. S. Tėčiokas.

ANTANINA VAINIŪNAITE-KU-BERTAVICIENE, pensijon išėjusi lietuvių profesinio dramos teatro veteranė, vieši pas dukrą D. Maurukienę ir brolių P. Vainiūną. Amerikoje ji turėjo progą susitikti su teatralais — S. Pilka, A. Brinka, V. Jonuškaite-Leskaitiene, T. Daubaraitė, V. Valiuku, K. Vasiliausku, J. Augalyte, H. Kačinsku, V. Zukausku ir kt. Lankėsi eilėje JAV miestų, Baltuosiose Rūmose ir Arlingtono kapinėse. Viešnia taipgi žada užsukti ir į Kanadą, kur nori susitikti su buvusiais kolegomis ir pažįstamais. Kūn išvyks rugpjūčio 12 d. „Pušinio“ laivu iš Montrealo.

BOSTONE MIRE a. Viktoras Kapocius, Lietuvių Enciklopedijos leidytojas, kaip ofseto technikos specialistas, jį talkino broliui enciklopedijos leidyto. Velionį jau keletą metų kamavo širdies negalavimas.

KUNIGŲ VIENYBĖS SEIMAS, turėjęs įvykti rugpjūčio pabaigoje Marijanopolje, perkeltas į Čikagą liepos 1-2 d.d., kad jame galėtų dalyvauti naujas vysk. A. Deksnys, kuris liepos pradžioje išvyks į Europą. Seimas bus pradėtas koncertu, kuriame dalyvauja šv. Kryžiaus bažnyčioje. Parapijos svetainėje bus iškilmingi pietūs naujam vyskupui pagerbti. Tikimasi, jog dalyvaus kardinalas J. P. Cody ir apie 10 vyskupų. Seimo globėjas — kun. E. Abramaitis, Kunigų Vienybės pirmininkas ir šv. Kryžiaus parapijos klebonas.

NIUJORKO BURMISTRAS LIND-SAY savo oficialioji rezidencijoje surengė priėmimą Niujorke gyvenančių svetimų valstybių konsulams ir Jungtinių Tautų ambasadoriams. Vaisėse dalyvavo Lietuvos ir Estijos generaliniai konsulai — Ancietas Sarpeitis ir Ernstas Jaakson. Svečių tarpe buvo Jungtinių Tautų sekret. U. Hunt ir eilė Niujorko miesto aukštųjų pareigūnų.

NIUJORKO DIENRASTIS „Daily News“ paskelbė nuotraukomis iliustruotą rašinį apie vienos didžiausių pasaulyje tekstilės bendrovių J. P. Stevens and Co. kojinų gamybos skyriaus madų direktorę Audrėnę Butvydaitę (Audrey Butvay), už kurios idėjas ši bendrovė laimėjo keletą premijų. Ji yra gimusi Lietuvoje, baigusi ketverių metų studijas Bostono Tufts universitete, sėkmingai modeliuojusi Niujorke. Kaip modeliuotoja, Audrėnė dalyvavo pernai Niujorke lietuvių surengtoje madų parodoje.

Australija

BALTIEČIŲ MOTERŲ SAJUNGA įsteigta Adelaidėje. Jos uždaviniai — jungti baltietes kovoję už Baltijos kraštų nepriklausomybę, padėti išsaugoti savo tautinę kultūrą ir papročius, užmegzti ryšius su australių ir pasaulinėmis moterų organizacijomis, siekiant paramos Baltijos laisvės kovai. Naujosios organizacijos šūkis — tiesa yra mūsų ginklas. Valdybą sudarė: pirm. E. Danienė, I vicepirminė, latvė E. Dancis, II vicepirminė, estė V. Siska, I sekr. latvė S. Au-zins, II sekr. estė D. E. Hoile, id. latvė E. Zandersons ir narė dr. S. Pacevičienė.

BRISBANES LIETUVIŲ CHORAS ir tautinių šokių grupė atžymėjo 20 metų veiklos sukaktį. Vyru chora ta-

da suorganizavo Pranas Budrys, tautinių šokių grupę — Adomas Laukaitis. Dabar šokėjams vadovauja Irena Plaukauskienė, o moterų ir bažnytiniam mišiam chorui — Klemensas Stankūnas.

ADELAIDEJE BUVO SURENGTOS pirmosios baltiečių sportinės varžybos, kuriose dalyvavo apie 150 krepšininkų ir tinklininkų. Kovos vyko tarp atskirų tautybių rinkinių. Vyru krepšinyje I vietą laimėjo lietuviai, II — estai, III — latviai, moterų krepšinyje I vietą teko lietuviams, II — estams, III — latvėms. Jaunių berniukų krepšininkų grupėje I vietą išlikojo latviai, II — lietuviai, III — estai, jaunių mergaičių grupėje stipriausios buvo lietuvaitės, išeiviusios latvėms ir estėms. Vyru ir moterų tinklinyje lietuvių rinktinės turėjo tenkintis III vieta. Lietuvių pergalės krepšinyje paminėjo Adelaidės televizija ir spauda. Varžybos buvo baigtos bendru visų trijų tautybių pobūviu.

MELBURNO LIETUVIAI yra pasiryžę pasistatyti 2.400 kv. pėdų salę prie dabartinio Lietuvių Namų. Pobūvių metu ši salė galės sutalpinti prie stalo apie 200 dalyvių. Atėlyje ją bus galima sujungti su dabar turima nedidele saline. Statybos reikalai pavesti architektui Jurginui Žalcauskui, inž. Romui Vyšniauskui ir statybininkui Jonui Masanauskui, su kuriems paruošti planai ir vadovauti statybos darbams be jokio atlyginimo. Lietuvių Namams ir pagalbą atėjo moterų, suorganizavusių žygį su apmokamom mylim ir surinkusių apie \$2.000.

Vokietija

BAD HARBURGO MIESTELYJE mirė a. Marija Paleikaitienė, Lietuvos vicekonsulo Karaliaučiuje Ottono Paleikaitio našlė. Jie abu buvo kilę iš Mažosios Lietuvos ir stengėsi padėti lietuvių persekiojamiems lietuviams. Sovietams okupavus Lietuvą, O. Paleikaitis pasilikė diplomatinėje tarnyboje, norėdamas sunaikinti Klaipėdos konsulato dokumentus, kad jie nepatektų į sovietų rankas. Sovietų-vokiečių karo pradžioje jis buvo suimtas gestapinkais ir nukankintas Karaliaučiuje. M. Paleikaitienė iš Klaipėdos prieš kelis metus persikėlė pas seserį į Bad Hurburgą.

VASARIO 16 GIMNAZIJOS kurtorijos pirm. V. Natkevičienė pranešimu „PLB Vokietijos krašto valdybos informacijoje“, naujojo bendrabūčio statyba pareikalaus 859.250 DM, salės ir šaltinių pastatų — 243.150 DM, kanalizacijos ir elektros pravedimas — 55.000 DM, architektų, inžinierių ir įstaigų atlyginimas — 95.000 DM. Taigi, bendros išlaidos bus 1.252.400 DM, kurių 800.000 DM duos federacinė Vokietijos vyriausybė ir Baden-Wuerttembergo krašto valdžia, o viso pasaulio lietuvių turės suteikti apie 400.000 DM (\$100.000). Statyba truks apie 5 metus, jai kasmet iš lietuvių reikės surinkti \$20.000. Jeigu kada gimnazija turėtų užsidaryti, naujuosius pastatus bus galima naudoti lietuvių bendruomenės švietimo ir kultūros tikslams. Aukoms rinkti Vasario 16 gimnazijos kurtorija atidarė specialią sąskaitą banke: Deutsche Bank, Weinheim, Konto Nr. 01/76719 (Sonderkonto Internatsbau), W. Germany.

Urugvajus

JAUNIMO STUDIJŲ SAVAITĖ Urugvajuje įvyks 1970 m. vasario 9 — 15 d. d. PLB Urugvajaus jaunimo sekcijos pirm. E. Andriškevičiaus pranešimu, jai jau parinkta skantų stovyklavietė netoli Montevideo. Dalyviai teks mokėti apie \$1.50 į dieną, bet ši mokesčių bus stengiamasi mažinti, jeigu leis ekonominės sąlygos. P. Amerikos lietuviškas jaunimas raginamas registruotis iki š. m. lapkričio pabaigos. Kartu laukiamas pagėdavimų ir patarimų programai sudaryti.

ST. CATHARINES, ONT.

JONINIŲ PROGA rengiamos dvi parodėlės: liaudies dirbinių ir tapybos — lietuviškų vaizdų bei veidų. Jų tikslas yra pajavinti Joninių pagėdavimą, pasidalyti išpildžiais rezultatais ilgo, pastovaus mėgėjiško bandomo. Pirmoji tokia paroda, berods, 1950 m. įvyko aukso ir vario kasyklų mieste Norandėje, kur tada kanadiečiai stebino neseniai iš Europos atvykusius lietuvių 60 vyrų choras, tautiniai šokiai „Mikita“ ir „Ožys“, kai dar nebuvo nei vienos lietuvių. Antroji tokia mėgėjiškos tapybos parodėlė maždaug prieš dešimtmetį buvo surengta Wellande, o dabar atėjo eilė St. Catharines miestui.

AUKOS JAUNIMO REIKALAMS. Prieš kelis metus pati pati skautams remti valdyba pasitampė ir suteikė \$700 Joninių progą. Šiemet pirmieji atsiliepę ramovėnai, savo išdė likusių pažadėję peržiūrėti Tautinės Sąjungos buvęs skyrius A. Viskant, sėkmingai vadovaujaus gamykla Stouffville, skautų Joninams paaukojo gražią dolerių sumą. Aukų gauta iš nuolatinių mūsų jaunimo rėmėjų Port Colborne — lietuvių prekybininkų J. Butkaus ir p.p. Radvilų, S.L.A. St. Catharines skyriaus. Tai, žinoma, tik pradžia. Dar kelios lietuviškos ir nelietuviškos firmos yra davusios tvirtą pažadą ir šiemet parems mūsų jaunimą, o kur dar aukos loterijai? Tikimasi susilaukti aukų iš nuolatinių rėmėjų. Mūsų skautai šie-

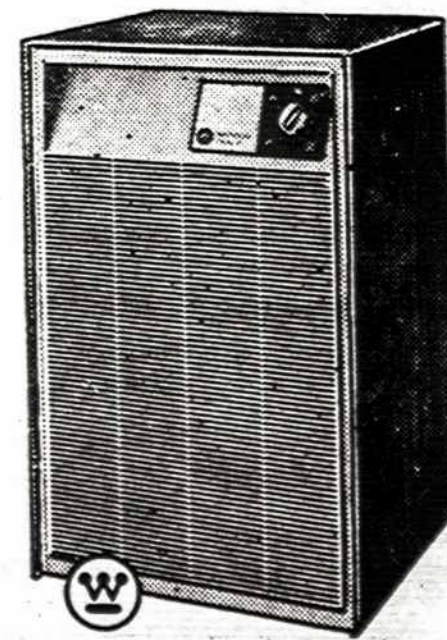
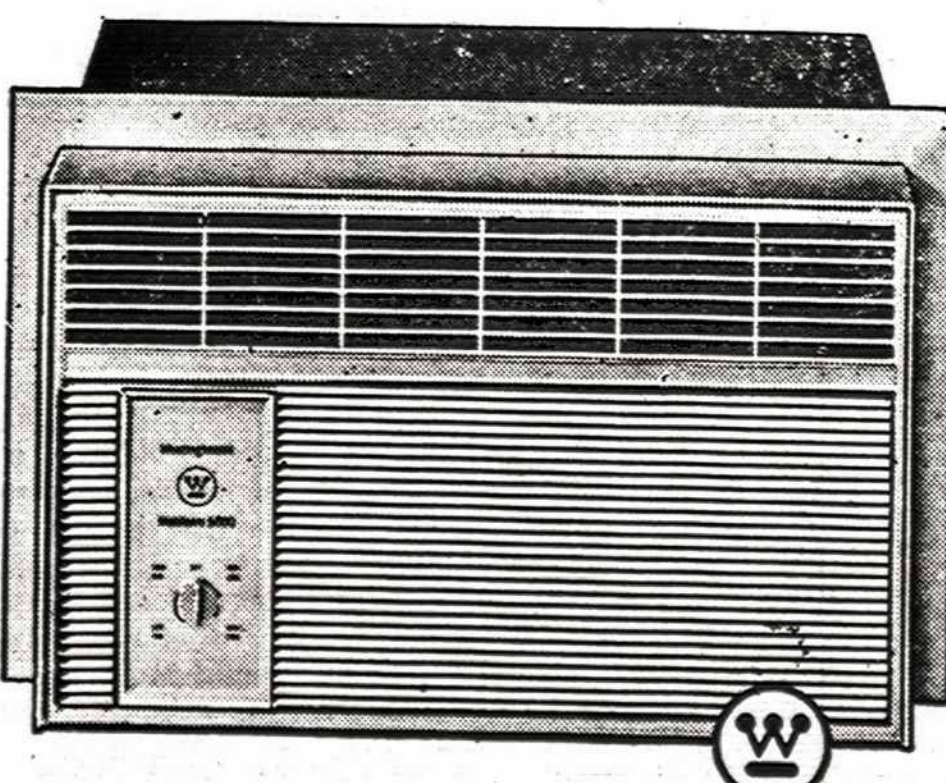
Nuoširdžiai dėkojame suruošusiems įkurtųjų staigmeną mūsų namuose St. Catharines apylinkėje ir visiems atsilankiusiems už parodytą draugiškumą, suteikusių mums daug džiaugsmo ir neįsildomo malonaus prisiminimo. Didelė padėka rengėjams: B. M. Raskauskams, J. Birgelui Toronte, V. O. Česnas Hamiltone, V. J. Narušiams Millgrove ir kitoms, kurių pavarždį išsikinti iki šiol nepavyko. Nuoširdus ačiū už dalyvavimą klebonui kun. P. Azubaliui, svečiams — p. Radžiūnams, p. Bakšams, p. Bartminams, p. Rasams, J. Z. Geniams, P. Z. Geniams, J. A. Raskauskams, K. Bartninkienei, P. Bendoriui, K. Zebrauskui, Z. Žickui, B. Putnai, A. Kairiui Toronte, p. Karaliūnui, V. E. Sakavičiui, p. Raskauskams, S. Roy Hamiltone, p. Sakams, p. Mastulioniams, p. Sakavičiams Bufalo, p. Rudziams Sarnioje, p. Žilviciams, A. Riekiui, N. Riekiuvienei Mount Hope.

Nuoširdžiai padėką reiškiam už gražią dovaną, kurią turėjome progos patys pasirinkti.

P. L. Norušiai

Westinghouse

VESINTUVAI IR DRĖGMĖSIURBIAI

ORO VESINTUVAI

Nuo \$179.00

DRĖGMĖSIURBIAI

Nuo \$109.00

YOU CAN BE SURE IF IT'S WESTINGHOUSE W

Taip pat parduodame šaldytuvus, elektrines krosnis, skalbimo ir džiovimo mašinas ir kt.

KNIGHT RADIO & TELEVISION

SALES & SERVICE

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Tel. 522-5028

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS „TALKA“

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadienis 9.30 — 5 v. p.p.
antradienis 9.30 — 5 v. p.p.
trečiadienis 9.30 — 5 v. p.p.
ketvirtadienis 9.30 — 5 v. p.p.
penktadienis 9.30 — 8 val. vak.
šeštadienis 9.00 — 1 v. p.p.
Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadienis „Talka“ uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių pajamavimas. Parduodame „American Travelers“ čekius ir perlaides (money orderus). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$1,600,000.00.

Mokame už:

depozitais 5%
šėrus 5.5%
terminuotus indėlius 6 1/2%

Duodame:

asmenines paskolas iš 10%
nekiln. turto paskolas iš 9%

V. GERULSKIS ROOFING

DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR

NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS IDEDU.

IKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

Pasaulio Lietuvių inžinierių ir Architektų Sąjungos Kanados sekcijos suvažiavime Otavoje gegužės 17–18 d. dr. A. Kulpavičius skaitė paskaitą apie lietuviškus bruožus architektūroje. Jis architektūros klausimus nagrinėjo idiomu metodu. Paskaita išties buvo iliustruojama įvairių architektūros pastatų ar jų dalių nuotraukų ir brėžinių skaidėmis. Vaizdas papildė žodį. Buvo aptarti pagrindiniai architektūros elementai — proporcijos, masių pusiausvyra, o detalės mažai liečiamos.

Dr. A. Kulpavičius savo paskaitos pradžioje pareiškė norįs pateikti minčių tokia forma, kad klausytojas pats darytų išvadas. Pagal jo pasiūlymą čia ir mėginu pateikti keletą minčių paskaitos tema. Paskaita buvo lyg ir santrauka nemažos studijos ir dėlto čia neįmanoma pateikti viso jos turinio, juoba, kad buvo gausiai iliustruota.

Lietuviškos architektūros klausimai ne kartą buvo svarstyti ir ne kartą dar bus svarstomi, nes ieškome lietuviškos architektūros stiliaus ir mūsų senoje architektūroje ir moderniuose pastatuose. Bet moderniais laikais pastatai yra kitokie ir savo dydžiu, ir savo paskirtimi, tad kyla klausimas, kiek šių dienų pastatus galime padaryti lietuviškos architektūros pastatais?

Populiariai lietuviškos architektūros paprastai ieškome liaudies statyboje, jos dekoratyviniuose elementuose, ornamentuose. Liaudies architektūra yra lietuviška, bet jos mastas yra ribotas. Jos dekoratyvinių ir ornamentinių motyvų, kaip žirgelių, tulpių, langinių papuošimų ar kartais simbolių ženklų — Gedimino stulpų pridėjimas prie modernaus pastato nesukurs lietuviškos architektūros stiliaus. Gal eilinis asmuo kartais tuo ir pasitenkins — tai maloni detalė, bet architektas žiūrėti daug giliau.

Dr. A. Kulpavičius pirmoje paskaitos dalyje kalbėjo aplamai apie architektūros stilius ir skaidrėmis lygiagrečiai rodė klasišinius gotikos, renesanso ir baroko istorinius pastatus Europoje ir panašaus stiliaus pastatus Lietuvoje, pirmoje eilėje Vilniaus ir Kauno bažnyčias. Šie senieji Lietuvos pastatai turi daug panašumo, bet turi ir tam tikro skirtingumo nuo klasišinių pastatų kituose kraštuose. Architektūros stiliai neatsirado savaime ir nė vienas nėra laisvas nuo svetimų įtakų. Natūraliai architektūros istorijoje kiekvienas stilius, pereidamas į kitą kraštą, visada įgydavo naujų bruožų, taigi, ir tautinių bruožų. Atvykęs iš kitur architektas turėdavo atsivėlgti į lietuvišką gamtovaizdį, klimata ir socialinius papročius. Pirmosios bažnyčios ir dvarų rūmai buvo statomi užsieniečių,

bet vėlesnius jau statė vietos architektai ir pastatai įgydavo daug daugiau vietinės itakos. Ir gotika ir renesansas, ir barokas pasidarė kitokie — įgijo savotiškų naujų bruožų. Vietiniai statytojai pasisavindavo kaikius formas ir jas savotiškai taikydavo paprastiems pastatams. Taip buvo paveikta ir liaudies statyba.

Nepriklausomoje Lietuvoje, ieškant lietuviško stiliaus, daug dėmesio buvo skiriama liaudies statybai ir permažai miestų bei monumentalinei statybai, kuri, be abejonės, irgi yra svarbi ieškant lietuviškos architektūros bruožų. Tiesa, pradžioje nebuvo kam daugiau dėmesio kreipti į šiuos reikalus, nes gryniosios architektūros skyrius Lietuvos universitete buvo įkurtas gan vėliai. Dauguma pirmųjų studijų nagrinėjo liaudies statybą bei tautodailę.

Antroje paskaitos dalyje dr. A. Kulpavičius nagrinėjo mūsų vadinamųjų liaudies arba kaimo pastatų proporcijas. Idomu, kad jos gana gerai atitinka klasišinių teorijų proporcijas, kurios remiasi geometriniais santykiais arba ima pagrindiną žmogaus proporcijas. Dr. A. Kulpavičius tarp kitko parodė, kad tipiškos lietuviškos gonkos turėjo tokias pat proporcijas, kaip nustatyta klasišinių architektūros taisyklių.

Lietuviškas kaimo namas buvo daugelio kartų kūryba. Jis buvo pritaikytas prie lietuviškos aplinkos, gamtovaizdžio, vietinių statybos medžiagų bei vietinių reikalavimų. Gonkos ir prieklėčiai pirmiausia buvo reikalingi apsaugoti įėjimams ir durims nuo lietaus bei sniego, bet kaimo namų statytojų jie buvo taip išvystyti, kad architektūrinio požiūriu leido pastato masę suskaldyti, pagyvinti namo išvaizdą ir išgauti šviesos — šešėlių efektus. Mūsų mediniai pastatai ir jų detalės, pvz. langai ir jų pagražinimai, turėjo nuostabią gražią estetinę išvaizdą, kuri buvo matyti ir paskaitos skaidrėse.

Dr. A. Kulpavičius lietuviškos architektūros motyvais domisi nuo 1948 m., kai laimėjo pirmąją premiją už lietuviško būto vidaus architektūros įrengimus Lietuvių Inžinierių Sąjungos Užsienyje suruoštame konkurse Vokietijoje. Šiaurės Amerikoje pagal jo projektus pastatyta nemažai lietuvių pastatų ar padaryta vidaus įrengimų. Paminėtina: Aušros Vartų Hamiltone, Aušros Vartų Montrealyje, Sv. Jono Kr. Torontose, Sv. Kazimiero Winnipege, Tėvų pranciškonų St. Catharines, Tėvų pranciškonų klyčios Kennenbunkporte ir t. t. Paskutinis projektas Dievo Apvaizdos šventovė ir kultūrinis centras Detroito.

Būtu labai pageidautina, kad ši studija ar jos dalis būtų atspausdinta. Tai būtų gražus įnašas į lietuviško stiliaus nagrinėjimą ir paskatintu kitus daugiau susidomėti šiuo klausimu.

Atsiusta paminėti

Lietuvių Dienų balandžio numerio didžioji dalis skiriama "Danos" operos premjerai Čikagoje. Viršelių puošia operos bauginė scena su chorų bei visais dainos ir baletu solistais. Apie "Danos" premjerą išspūdių pluoštą pateikia Kusandra, J. Janušaitis rašo apie Čikagos lietuvių operos teatrą, jo narių pasirošimą "Danos" premjerai. Nemaža vietos žurnalo puslapiuose skiriama Niujorko operetos choro ir Lietuvos savanorių penkiasdešimties metų atžymių. Žurnale leidžia F. Skirius, vyr. red. yra Bern. Brazdžionis. Metinė prenumera — \$8. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029, USA.

Dail. H. Zmuidzinienė

Pavasario Madona

Nuotr. St. Dobkaus

SENIMO DOVANA JAUNIMUI

Senovinės kupiškėnų vestuvės

Povilo Zulono 1966 m. įsteigtas kupiškėnų vyresniosios kartos etnografinis ansamblis lig šiol turėjo tik vieną premjerą, bet garšas apie jo laimėjimus jau yra peržengęs Lietuvos ribas. Bendromis jėgomis kupiškėnai atkasė užmaršties dulkes apnešto gyvenimo gabalėlį, scenoje atkurdami "Senovinės kupiškėnų vestuves". Tautosakine medžiaga šiai inscenizacijai surinko ir paruošė Petrė Zulonienė, Ona ir Henrikas Paulauskai, muzikine dalimi rūpinosi Vladas Zinkevičius, spektaklį režisavo Povilas Zulonas. Vaidinimo sudaro šeši paveikslai: "Piršlybos", "Mergvakaris" Užgeru rytas", "Piršlio korimas", "Sodo pirkimas" ir "Vestuvės".

Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Montrealio skyrius "Kupiškėnų vestuvių" ištraukas yra išleides lgo grojimo plokštelę, kuri šiandien jau pasiekė žymiuosius pasaulio universitetų bibliotekų fonotekas, šimtus išveičius lietuvių. Savame suprantama, plokštelėje tėra garsinė etnografinio vaidinimo dalis, atliekama kupiškėnų tarpe. Klausytojui ji negali atskleisti spektaklio pilno vaizdo.

Jaunąją vaidina jau septintą metų dešimtį baigianti Kostė Jugulienė, jaunąjį — Eduardas Serelis, motiną — Viktorija Puraonaitė, tėvą — Mykolas Ragauskas, piršlį — rež. Povilas Zulonas, didžiąją pamerę — Emilija Kacinauskienė, didįjį svotą Juozas Karazija, talkinami būrio pamerių, svotų, svoidų, kraičėvežių, vestuvinių ir muzikantų. Į akis krinta vaidintojų amžius šioje margoje kupiškėnų minioje: seniausias dalyvis yra gimęs 1893 m., jauniausias — 1924 m. Atlikėjų amžiaus vidurkis turbūt būtų apie 60 metų, kada žmogui rūpi ne scena, bet užtautas polsis, žaidimas su anūkais. Šia prasme plokštelė yra graži senimo dovana jaunimui.

"Kupiškėnų vestuvių" visi aktorai yra neprofesiniai, išskyrus profesinį pasirošimą turintį Vilniaus radiofono pranešėją Henriką Paulauską, kuris tarpiniu tekstu jungia atskirus vaidinimo paveikslus. Ilgiausi dialogai yra "Piršlybų" paveiksle, o kituose paveiksluose nemažą jų dalį užpildo muzika — senovinės vestuvių dainos, jų tarpe ir kun. A. Strazdo "Oi, tu strazde, strazdeli". Be abejonės, dainas gražiau atliktų profesionalūs ansamblis, kurių šiandien netrūksta Lietuvoje, tačiau etnografinio vaidinimo stiprybė yra autentiškumas. Vestuvės nėra teatras, o buitinio gyvenimo iškarpa. Dalyviai — eiliniai piliečiai, kuriems nerūpi, kad dainos artistaiškai skambėtų. Jie yra susirinkę ne koncertui, bet gyvenimo p r a m o g a i — pasveikinti ir palydėti jaunųjų kaimynų į naujos šeimos židinį. Vestuvėse juk būna ir tokių, kurie nepataiko į toną, bet mėgsta dainuoti, nevisos jaunosios sugeba gražiai raudoti, o pagaliau ir piršlių lietuvių miklumas nėra vienodo laipsnio. Kupiškėnai pasirinko vidurio kelią: vaidinimas atliekamas pakankamai tobulai, bet jis neperžengia autentiškumo ribos ir nepriartėja prie profesionalio teatro.

Plokštelės apvalkalą sukūrė dail. Ona Sablauskienė, pagrindinė tema pasirinkusi rūtų vainikėlio stilizaciją. Monika Jonynienė parašė gražų paaiškinamąjį tekstą, kuri anglų kalba išvertė Skirmantė Makaitis (Makaitytė ar Makaitienė?). Šis literatūrinis palydas atspausdintas abiem kalbomis, plokštelę padaro prieinama ne tik lietuviams, bet ir anglų kalbantiems ar šia kalba mokantiems kitataučiams. Kai "Kupiškėnų vestuves"

sutinka tautiečiai tėvynėje, liudija prie šimto artėjantis spektaklių skaičius ir T. Vytarto rašinyje "Ilgiausių metų" žurnalo "Svytury" puslapiuose: "Pasižiūrėti "Kupiškėnų vestuvių" pėsčiomis po dešimt-penkiolika kilometrų ateina 70-metės senutės. Žiūri, verkia. Po keliasdešimt kilometrų atvažiuoja jauniukai. Žiūri, juokiasi. Žmonės ašaroja, šypsosi, bet abejingų nėra." T. Vytartas siūlo įsteigti etnografinį teatrą, kuriam duokletų turėtų atiduoti ne tik kupiškėnai, bet ir kiti augštiečiai, o taip pat žemaičiai, dūkai ir suvalkiečiai. Išmirus senajai kartai, darbą perimtų jaunesnioji. Senąją tautosaką domisi Vilniaus universiteto studentų etnografinis ansamblis, sutartines dainuojančios Vilniaus jaunimo teatro aktorės. Prie Kauno mariu steigiamam liaudies buities muziejui yra numatyta vieta kiojimo teatrui, kuris neprofesiniu lygiu, laikydamasis auten-

tiškumo, galėtų testu senųjų kupiškėnų pradėtą tradiciją, supatindindamas jaunąją kartą su protėvių palikimu.

Jau ne kartą buvo siūloma įamžinti "Kupiškėnų vestuves" spalvoto filmo juostoje. Be abejonės, filmas būtų geresnė priemonė už plokštelę kupiškėnams ir jų etnografiniam vaidinimui garsinti pasaulio universitetuose. Deja, lig šiol neatsiranda filmų režisoriaus, kuris atliktų šį darbą, kupiškėnų dovana jaunimui išsaugodamas atsisiančioms kartoms. Šiandien dar yra p a k a n k a m a i senųjų pastatų Augštaitijoje, kurie sudarytų autentišką foną tokiai filmo juostai. Scenovaizdžius galbūt tektų sukurti tik jų viduje vykstančioms scenoms. Beleka tikėtis, kad filmo idėja susilauks režisorių dėmesio ir mes galėsime išvysti "Kupiškėnų vestuvių" atlikėjus, kurių balsai dabar sklinda iš ilgo grojimo plokštelių.

V. Kst.

JANINA DEGUTYTĖ

GIMTOJI KALBA

*Iš kopų šarūždesio su debesim ir prokaistēm,
Iš marių virpulo ir ešerų nendrėtų,
Iš duonos kvapo ir mišku giesmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.*

*Pilėnų laužuose išdeginta, išlydyta,
Su perregima gintaro šiesia
Ji — motinos baudžiauninkės lopšinėse,
Ji — Pirčiupio smėlynų raudose ...*

*Lietuviškai geltonos pievos šneka
Ir tie mediniai nupilkę kryžiai,
Ir augtos varpinės, ir mažos gatvės,
Sulytais akmenim į dangų atsigręžę.*

*Lietuviškas žodis liko kraujo raitėm
Ant kamery akmens ir pelenuos.
Pasaulio kryžkelė — prie Nemuno ir Baltijos —
Likimas motinos kalba dainuos.*

*Prišaukti džugesį lyg paukštį ulbantį,
Kad ligi galo vieškeliu lydėtų,
Iš duonos kvapo iš miškų gėlmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.*

(Iš rinkinio "Karalių pasaka")

Vaidos iš "Kupiškėnų vestuvių" vaidinimo, kuris įrašytas ir muzikinėje plokštelėje. Nuotraukoje jaunoji — Kostė Jugulienė atsisveikina su motina — Viktorija Puraonaitė

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

B. ARMONIENĖS IR A. L. NAS-VYČIO knygos "Palik ašaras Maskvoje" baigiama išspausdinti VI laida anglų kalba. "Lippincott" leidykla nutarė naujos laidos nebeleisti, nes lig šiol jau buvo parduota daugiau kaip 80.000 egz. Ispanų kalba šios knygos buvo paskleista apie 160.000 egz., portugalų kalba — 5.000. Mažesni pasisekimai knyga turėjo V. Vokietijoje, nors ir susilaukusi palankių recenzijų. "Palik ašaras Maskvoje" taipgi yra išleista dviem kalbomis Indijoje. Į rusų kalbą knygą yra išvertusi II D. karo politinė pabėgėlė iš Sovietų Sąjungos Olga T., bet lig šiol jai nepavyko surasti leidėjo. Latvių kalbon B. Armonienės atsiminimus buvo pradėjęs versti latvių rašytojas Emilis Skujenieks, bet jo darbas nutraukė netikėta mirtis. Spėjama, jog knygą "Palik ašaras Maskvoje" įvairiomis kalbomis perskaitė daugiau kaip milijonus žmonių, nes ji buvo labai populiari amerikiečių bibliotekose.

LIETUVIŲ FOTO ARCHYVAS Čikagoje šiemetinių fotografijos konkursą praplėtė į dvi grupes — nespaltvotų nuotraukų ir spalvotų skaidrių. Taisyklės bus paskelbtos spaudoje. Mėgėjai ir profesionalai fotografai konkurse galės dalyvauti abiejose grupėse.

GAJALINOS GOBIENĖS vadovaujama Detroito lietuvių tautinių šokių grupė "Silainė" specialiu vakaru St. Clement salėje atžymėjo veiklos dvidešimtmetį. Nors Detroitas pastaruoju metu nelabai domisi kultūriniais parengimais, prie vaišių stalo šį kartą susėdė 410 svečių, jaunimo ir šilainiečių. Be "Silainės", programą atliko jos buvę veteranai ir atžalynas. Programai vadovavo Jūratė Pečiūrienė, Jono Aisčio eleraištis "Silainė" deklamuojama Nijolė Slapelytė. Akordeono muzika programą pajavirino dabartinis grupės akordeonistas Rimas Kaspulis ir jo pirmtakas Vytautas Marčiukaitis. "Silainės" dvidešimtmetį simbolizavo 20 merginų pasodinta Sadutė. Grupės vadovė G. Gobiene susilaukė gausių sveikinimų ir dovanų. "Silainės" laimėjimus nušvietė A. Nako redaguotas leidinys. Repetijas pradėjusi 1949 m. liepos 25 d., "Silainė" pirmą pasirodymą turėjo Amerikos Lietuvių Balso radijo koncerte lapkričio 27 d. Tarp tautinio instituto direktorės Lola de Grille "Silainė" pakvieta dalyvauti amerikiečių parengimuose. 1950 m. "Silainės" šokius jau stebėjo tarptautiniame pobūvyje Mičigano gubernatoriaus G. Mennen Williams, Henry Ford II ir kiti augštiečiai. Sekančiais metais įvykusiame Raudonojo Kryžiaus suvažiavime tautinėms grupėms atstovavo "Silainė" ir meksikiečiai šokėjai. "Silainė" taipgi teko dalyvauti Detroito ir Windsoro miestų 250 metų sukakties programose, Ann Arbor universiteto tarptautiniuose festivaluose, mokytojų suvažiavime, lankytis kaimyniniuose miestuose ir Kanadoje. Bene didžiausiu laimėjimu tenka laikyti kvietimą atlikti programą 1963 m. Mičigano naujojo gubernatoriaus G. Romney įvesdinimo balijue, kuriame buvo 12.000 rinktinų svečių. "Silainė" ne tik garsino Lietuvą ir liaudies šokius, bet ir padėjo grupės nariams sukurti daug lietuviškų šeimų. "Silainės" krikštynos įvyko 1953 m. gegužės 2 d. Jos krikšto tėvais buvo dr. V. Majauskas, V. Pauza, Br. Polikaitis, M. Kučinskienė, Alė Rūta-Arbienė ir J. Pečiūrienė.

KALIFORNIJOS SANTA MONICA lituanistinė mokykla mokslo metus užbaigė ir penkmetį atžymėjo Vytes Nemunelio (Bern. Brazdžionio) "Meškiuko Rudnosiuo" inscenizacija. Autorius parašė papildomų tekstų dainelėms, kurioms muziką sukūrė G. Gudauskienė. Spektaklį režisavo G. Mažulienė, choreografija rūpinosi I. Tumienė.

BOSTONO LB KULTŪROS KLBAS šeštadienio popietę paskyrė a. a. prof. Baluii Srugai. Paskaitą skaitė iš Vašingtono atvykęs velionies buvęs studentas ir bičiulis Jurgis Blekaitis, išryškindamas ir citatomis apibūdinamas jo kūryba, įtaką lietuvių teatrui, jaunajai intelektualų kartai. Feliksas Kontautas skaitė ištrauką iš kacetinių atsiminimų knygos "Dievų miškas".

"LIETUVIŲ SVIETIMAS VOKIETIJOJE" ruošiamame leidinyje bus aprašytos ir specialinės mokyklos bei įvairiausi kursai. Jau turimi aprašai: Lietuviai klierikai Eichstetto kunigų seminarijoje — kun. Aug. Steigvila. Lietuvių augštesniosioji prekybos mokykla "Žibintas" — J. Varcius, Lietuvių jūrų mokykla Flensburge — P. Mažeika, Baltijos Universitetas Hamburg — prof. dr. V. Manelis, suaugusių švietimo institutas Wuertburge — dipl. inž. K. Krulikas. Gauta dipl. inž. Kruliko studija apie profesinius laimėjimus per trejus su puse metų. Joje rasime žinių apie Tarptautinį Miuncheno universitetą, apie taikos mokyklos dailės institutą Freiburge, daugybę kitų mokyklų ir nuostabių didelių skaitčių įvairiausių kursų, ruoščių beveik visose stovyklose. Kad leidejų paaiškėtų leidinio tirazas, kad prenumeratorius būtų galima įdėti į leidinį, manantieji pirkti jį prašomi pranešti Kultūrai Remti Draugijai, 7026 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA. Pinigų nesiųsti. Provizoriniai apskaitiavimai, šis 600 psl. leidinys, kietais viršeliais, turėtų kainuoti apie \$8–9. V. L.

IS SEKMINGU GASTROLIŲ Lenkijoje grįžo J. Domarko vadovaujamas Vilniaus filharmonijos simfoninis orkestras. Lenkijos koncertinė organizacija "Pogart" pakvietė J. Domarką sekantį sezoną diriguoti simfoniniams koncertams Varšuvoje, Katowiuose, Poznanėje, Gdanske ir kituose Lenkijos miestuose. Išvykoje taipgi dalyvavo dirigentė M. Dvarionaitė, pianistė A. Juozapėnaitė ir S. Sondeckio vadovaujamas Vilniaus filharmonijos kamerinis orkestras.

ZEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS choras "Daina", vadovaujamas V. Pučinsko, koncertų seriją surengė Varšuvoje, Poznanėje, Krokuvoje, R. Berlyne bei kituose R. Vokietijos ir Lenkijos miestuose. Programoje buvo liaudies dainos, J. Naujalo, A. Bražinsko, V. Kairiūkščio, P. Čaikovskio, G. Verdi ir kitų kompozitorių kūriniai. Choriui talkino J. Gruodžio muzikos mokyklos dėstytoja pianistė E. Liutkevičiūtė, koncertuose atlikusi S. Vainiūno fortepijoninį ciklą "Gimtinių pievos". Ši chora yra suorganizavęs 1922 m. prof. V. Ruokis. Jo vadovais yra tekę būti N. Martinoniui, A. ir B. Budrūnams, P. Tamuliūnui ir A. Čičiui. V. Pučinskas "Dainai" vadovauja nuo 1960 metų.

TRADICINĖ "PIRMOJI KNYGA" šiemet skaitytojams pristatė tris poetus ir tris prozininkus. Poezijai atstovauja Ramutės Girkontaitės "Riksmas", Gedimino Jokimaio "Vandenu muzika" ir Vytauto Skripkos "Dangiškos eglės", prozai — Romualdo Granausko "Medžių viršūnės", Edmundo Kripaičio "Akimirkos", Vytauto Martinkaus "Loterija".

KAUNO LITERATŪROS MUZEJUS JAUS iniciatyva buvo surengta ekskursija po literatūrinį Kauną. Jos dalyviai aplankė pastatus, kuriuose gyveno rašytojai Vaižgantas, V. Krėvė, Maironis, V. Pietaris, S. Nėris, B. Sruga, papuošė Petrašiūnų kapinėse palaidotų rašytojų ir kalbininkų kapus gelėmis. Ekskursantai taipgi buvo užsukę pas Juozą Grušą K. Vair-Čačauską ir D. Čiurlionytę Zubovienę.

PIANISTĖ ESTERA ELINAITĖ Kaune ir Vilniuje surengė L. Beethoven sonatų ir R. Schumanno "Kreiserianos" koncertus. Vilniuje virš programos jį atliko F. Sopeno noktiurną ir C. Debussy pjesę "Sodai po lietuvių". Jaunoji pianistė neseniai gastroliavo Lenkijoje su ta pačia programa. Varšuvos muzikų žurnale "Ruch muzyczny" muzikologas J. Jaroševičius apie jos koncertus rašė: "E. Elinaitės atliktų dviejų paskutiniųjų Beethoven sonatų interpretavimą šį nedvejodamas laikau mūsų koncertinio sezono svarbiausiu įvykiu. ... Nepaprastai gražus tonas, plati dinamikos skalė, spalvingumas ir gyvumas čia susiliejo su muzikine logika. ... Programos kulminacinį tašką sudarė "Kreiseriana", kurioje pianistė atskleidė turtingą ir gilą muzikinę individualybę ir pasireiškė kaip puiki Šumano atlikėja. ..."

Z. GELE-GAIDAMAVICIUS 75-tų jų gimimo metinių proga literatūrinį konkursą "Gėlynas" paskelbė Šiaulių rajono laikraštis "Leninietis" ir kolchozas "Už taiką". Premijų įteikimo išvakarėse buvo aplankytas Z. Gėlės kapas Sereikių kapinaitėse. Žodį tarė šiauliečiai literatai J. Sabaliauskas, Z. Rožinienė, kolchozo pirm. Brašiškis, atsiminimus apie poetą pasakojo M. Medišauskienė ir V. Brandišauskienė. Naisių kultūros namuose surengtame literatūros vakare buvo įteiktos premijos "Gėlynui" konkursu laimėtojams poetams — J. Ruzgii, S. Baltramaitiui, J. Sakalauskiui, E. Skerstonui, prozininkams — J. Sabaliauskiui ir A. Stradomskui. V. karo programoje skambėjo Z. Gėlės poezijos posmai, šiauliečių literatų ir svečių kūryba.

KOSTO OSTRASKO vienaveiksmę dramą "Žaliojo lankelė" paskelbė žurnalas "Pergalė" puslapiuose JAV viešėjos ir su autorium turėjęs progos susipažinti vilnietis dramaturgas Kazys Saja. Supažindindamas skaitytojus su K. Ostrausko kūriniais, K. Saja rašo: "K. Ostrauskas-dramaturgas man primena skulptorių, kuris tašo didžiulį akmens luitą, užsimojęs sukurti rūstią kiek pašaipaus mastytojo skulptūrą. Jis kala ir šilfuoja akmenį netgi tada, kai skulptūra prabyla gyva mūsų amžininko kalba. Kūrėjas atima skulptūrai visas buitines detales, užgesina jos akių linksma žvilgsnį (tokį būdingą pačiam Kostui), ir pagaliau belieka maža, skausminga skulptūrelė, kuri įsta bi tuo, kad sugeba išsaugoti beveik visą nuskelto akmens svorį. ... K. Ostrausko herojai iš tikro kaip tie Sizifo akmenys, kurie bevilistiškai rieda į pakalnę. Jo trumpose, dažniausiai vienaveiksmėse dramose įvairiausios pavidaluose tyko mirtis. "Žaliojo lankelė" jį simbolizuoja šachmatininkai, paskutinėje jo pjesėje "Duobkasiai" — jauna mergina, kuri užvertia duobėje pačius duobkasiaus. ..."

ZEMĖS ŪKIO AKADEMIJOS gyvulininkystės mechanizacijos katedros prof. Antanas Kondrotas atžymėjo 80 metų amžiaus sukaktį. Dėstytojo darbą akademijoje pradėjęs 1924 m., suakutvininkas yra sukūręs žemės ūkio mašinų paviljoną ir laboratorijas. Jam tekdavo bandyti ir atkrinti Lietuvos žemės ūkio tinkamiausias mašinas.

V. Kst.

Proga pagerbti Lietuvos kankinius

NEPASIKARTOS!

Mums tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška koplyčia Sv. Petro bazilikoje, Romoje. Tapti šio darbo dalininku jau ne daug laiko beliko.

Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos kankinių koplyčios kūrėjų eilėse.

Aukas siųsti:
LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND,
2701. W. 68th St. Chicago,
Ill. 60629.

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

BABY POINT — JANE \$4.900 imokėti, tik 8 metų senumo, mūrinis 6 kb. namas su privačiu įvažiavimu, moderni virtuvė ir vonia, 6% ilgalaikė skola, už mėnesio galima užimti.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu. Irengetas rūšys. Prašoma kaina \$25.900. Imokėti apie \$4.000. Arti susisiekimo ir krautuvų.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, \$10.000 imokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

PRINCE EDWARD Drive-Berry Rd. 4 butai po 2 miegamuosius: \$25.000 imokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyvos šildymas. Pirmą skola tik iš 5% ir ilgai laikui.

WINDERMERE — BLOOR, \$8.000 imokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4

kamb. 1-me augšte, vandens alyvos šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN, \$9.000 imokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-jų kambarių butu rūšyje. abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyvos šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO.

\$15.000 imokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyvos šildymas, arti krautuvų ir susisiekimo, viena atvira skola balansui. \$7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRA DUPEKSAS. Bloor - Indian Grove, \$7.000 imokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augstus duplexas, vieta — du automobiliams šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor poezinio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255

Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasitirdami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10-130 ir 430-7
Antr. 10-130
Treč. uždarytas
Ketv. 10-130 ir 430-7
Penkt. 10-130 ir 430-8
Šešt. 9-12
Sėkm. 930-1

MOKA:

už depozitus — 5¼%
už sėrus
1968 m. išmokėta 5¾%
IMA:
už asmenines paskolas 7½%
už mortgicijus 7½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ \$2.000 gyvybės drauda nemokamai

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

RONCESVALLES — WESTMINSTER. 6 gražūs kambariai, mūrinis naujai atremontuotas namas. Moderni virtuvė, nauja prausykla. Garažas ir geras privačias įvažiavimas. Tik \$3.500 imokėti, atvira 10-čiai metų skola iš 8½%, galima tuoj užimti.

DUNDAS — BROCK. Mūrinis, atskiras, 10 kambarių, 3 virtuvės, naujai įrengtas šildymas, 2 prausyklos. Viena atvira skola. Vertas dėmesio, nes prašo tik \$27.000.

BLOOR — HIGH PARK. 4 atskiri butai; atskiras, mūrinis, netoli parko ir susisiekimo. Tik \$10.000 imokėti, prašo \$49.000. Vertas dėmesio pirkiny.

RUNNYMEDE — BLOOR. Naujos statybos, mūrinis, 6 dideli ir šviesūs kambariai, įrengtas rūšys, didelis sklypas. Garažas su privačiu įvažiavimu. Imokėti apie \$12-15.000.

LAKESHORE RD. — NEW TORONTO. Gražių plytų modernios statybos 5 metų senumo keturbutis (fourplex). Visą laiką išnuomotas, arti krautuvės ir susisiekimo. Prašo \$58.000 su maždaug \$15-18.000 imokėjimu.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakaraš — HU. 9-1543

ARMADALE ST., \$31.500 prašoma kaina; apie \$10.000 viena ilgametė atvira skola; atskiras plytų namas, 6 kambarių, gerame stovyje, su dviem virtuvėmis ir prausykla, geras įvažiavimas iš priekio ir iš užkalamio (lane), geras rajonas, užbaigtas rūšys.

INDIAN GROVE, \$6.000 imokėti, viena atvira skola; 9 dideli kambariai, 2 prausyklos, 3 virtuvės, nauja šildymo sistema, garažas; dabartinis metu nuomojamas visas namas, gana pigus.

INDIAN GROVE — BLOOR, 13 kambarių didelis gražus namas su dideliu sklypu arti Bloor ir Dominion krautuvės, 8% skola.

WESTONE, \$27.900 prašoma kaina, imokėti apie \$5.000, viena atvira skola su 8½% balansui; viena augstis (bungalow) su privačiu įvažiavimu ir garažu.

HUMBERSIDE AVE., \$29.900 prašoma kaina, imokėti apie \$7.000, balansui viena atvira skola; trijų augstų plytų namas, 3 virtuvės, geros pajamos, geram rajone.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

BLOOR — RUNNYMEDE, mūro, atskiras, pirmame ir antrame augšte po 5 kambarių ir prausykla, II augšte 2 dideli kambariai, atskiras 9 pėdų šoninis įvažiavimas ir 2 garažai.

ST. CLAIR — BATHURST, \$8.000 imokėti, mūro, atskiras, tikras 2 butų pastatas; prašoma kaina \$32.000; tiks viena atvira skola 10 metų.

HIGH PARK — RONCESVALLES, mūro, atskiras, 10 kambarių per 3 augstus, labai švarus ir jokių remontų nereikalingas, parduodamas prieinama kaina.

BLOOR — WILLARD, tik 6 namai į pietus nuo Bloor, 7 kambariai, 2 modernios virtuvės, prausyklos I ir II augšte, privatus įvažiavimas, gražus kiemas; namas gražiai išdekoruotas, nereikalingas jokio remonto.

Gerai pirkiniai. Skubiai teiraukitės.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

Diskusijos moksleivių ateitininkų stovykloje Dainavoje
Nuotr. K. Razgaicius

LIETUVA - KREMLIAUS CARŲ DARŽAS?

Atkelta iš 1-mo psl.
žinoti, kad Kanadoje prancūzų kalba turi oficialų statusą ir federaciniame parlamente, kad visi jo įstatymai skelbiami abiem kalbomis, kad doleriai spausdinami irgi dviem kalbomis, kad šiuo metu prancūzų k. teisės dar labiau praplečiamos. Lietuvių kalba net Lietuvoje yra tik antrinė, o kairiuosiose srityse (pvz. pašto) visai išstumta. Visos "ministerijos" okupuotoje Lietuvoje yra maskvins agentūros su vyraujančia rusų kalba. Yra tik bene 5 "respublikinės" ministerijos. Rusų kalba visur brukama, panašiai kaip Ukrainoje, apie kurią labai dokumentuotą veiklą parašė ten studijavęs komunistas dr. Kolasky. Tiesa, Lietuvos mokyklose dėstomoji kalba yra lietuvių, bet šalia jų yra visa eilė grynai rusiškų ir dūgybės lenkiškų mokyklų. Taigi, tikrovė yra kitokia nei skelbia propagandinės brošiūros apie "laimingą"

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.
kraštuose yra pagrindiniai riaušių kurstymo židiniai.

Kanados sujungtos ginkluotos pajėgos dabar turi tik 97.000 savanoriškų principu sutelktų vyrų, kurių gretoms priklauso 11.400 karių su 334 beveik 25 metų senumo britų gamybos "Centurion" tankais ir 800 šarvuotų automobilių. Nors daug šnekama apie kariuomenės dalinių judrumą, jiems pervežti tėra 20 malūnsparnių. Oficialiai kanadiečiai kariai yra padaliniai ir 13 batalijonų, kurių kiekvienas turi tik po 350 vyrų, kai tuo tarpu pilnam pajėgumui reikėtų 900. Negeresni reikalai ir su aviacija: Kanados padangė saugo 50 "Voodoo", Europos — 100 "Star" tipo naikintuvų. Pastaruosius planuojama iš V. Vokietijos atsukti Kanadon, kur jie nėra reikalingi. Karinio biudžeto užšaldymas trejiems metams \$1,8 milijono ribose kasmet mažins karių skaičių. Kariuomenės vadovybė yra susirūpinusi, kad premjero P. E. Trudeau pradėti pertvarkymai visiškai sugriauš ginkluotąsias pajėgas. Jau dabar yra aišku, kad betkokia šneka apie Kanados teritorijos gynimą yra nesąmonė. Faktiniai Kanados apsauga yra užkrauta amerikiečiams. Išpareigojimų mažinimas, be abejonės, pykina amerikiečius, nes ant jų pečių užgula kanadiečių priklausanči finansinė našta.

Newfoundlando Ganderio aerodrome politinio pabėgėlio teisų paprašė čekas Z. Skumanas su žmona ir 12 metų amžiaus sūnumi, iš Kubos skridę į Čekoslovakiją. Jie buvo perduoti imigracijos pareigūnams Halifaxo uoste. Kvebeko premjeras J. Bertrandas, kandidatuoja į Union Nationale partijos vadus, susilaukė trijų varžovų — švietimo ministro J. G. Cardinal, Sherbrooke burmistro A. Nadeau ir montrealiečio A. Leveille. Savo populiarumą J. Bertrandas bandė sustiprinti pranešimu, kad jo vyriausybė priims specialų memorandumą įstatymą, kuriuo Kvebeko gyventojai galės pasinaudoti, kai teks spręsti Kvebeko ateities klausimą. Susidaro išpušis, jog balsavimo keliu bus leista pasisakyti, ar Kvebekas tikrai nori nepriklausomybės. J. G. Cardinal siūlo įvesti prezidentinę sistemą, kuri galėtų būti pirmuoju žingsniu į nepriklausomybę.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Vilnuje viešėjo R. Vokietijos rugby meisteris Henigsdorfo Stahl komanda, kuri žaidė dvi savaites draugiškas rungtynes. Pirmas rungtynes laimėjo svečiai pasekme 6:3, antras — lietuviai 13:9 pasekme.

Sov. Sąjungos rinktinė Halėje įveikė R. Vokietiją 96:74 pasekme. Sov. Sąjungos rinktinėje žaidė lietuvaitė Z. Bareikytė.

Kauno moksleivių plaukymo 25-tos vid. mokyklos mokinė B. Užkuraitytė pasiekė naują Lietuvos mergaičių rekordą: 200 m. kompleksiniu būdu ji nuplaukė per 2:40,2.

Jau pusančių metų vyksta šachmatų varžybos tarp Lietuvos ir Suomijos susirašinėjant. Varžomasi prie 30 lentų ir 14 varžybų jau užbaigta. Tuo tarpu lietuviai vyrauja 9:5 pasekme.

Vilnuje įvyko etapinės dviračių lenktynės; individualinėse varžybose I v. laimėjo P. Kniežis. Lietuvos komanda laimėjo II vietą komandinėse varžybose.

SPORTAS VISUR

Europos XVI vyrų krepšinio pirmenybės įvyks rugsėjo 27 d. Neapolyje. Jau pasibaigė atrankinės pirmenybės.

SPORTAS VISUR

Europos XVI vyrų krepšinio pirmenybės įvyks rugsėjo 27 d. Neapolyje. Jau pasibaigė atrankinės pirmenybės.

VYČIO ŽINIOS

Etninių grupių šaudymo rungtynės (Nukelta į 7 psl.)

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HI-FI

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532-7733

1613 Dundas St. W.

Sav. R. Sasnulis

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Ateitininkų žinios

Svarbus pakeitimas. Moksleitininkų centro valdyba paskutiniame posėdyje pakeitė stovyklos Dainavoje kainas. Moksleiviams ir jaunimui už dvi savaites — vienam iš šeimos \$55, dviem iš tos pačios šeimos \$90, trim iš vienos šeimos \$130; už vieną savaitę — vienam iš šeimos \$35, dviem iš tos pačios šeimos \$50, trim iš vienos šeimos \$70. Moksleivių ateitininkų stovykla Dainavoje prasideda sekmadienį, birželio 22, ir baigiasi seštadienį, liepos 5 d. Jaunučių stovykla prasideda sekmadienį, liepos 6, ir baigiasi seštadienį, liepos 19. Jaunučių stovyklos pirmosios savaitės metu Dainavoje bus jaunučių globėjų kursai. Visi, kurie globojate jaunučius, prašome atvažiuoti. Kursai rengiami stovyklos metu, kad atvažiuojant globėjai galėtų stebėti jaunučių stovyklinėje veikloje ir patys turėtų progos vykdyti tai, kas buvo paskaitose nurodyta.

Moksleivių ateitininkų sąjunga, visi vadovai ir kursų rengėjai laukia Jūsų, globėjų, jaunučių ir moksleivių, atvykstant Dainavon. Iki pasimatymo! MASCV

Ateitininkų stovykla Wasagoje prasidės sekmadienį, liepos 6. Priimami stovyklautojai nuo 7 iki 18 m. Sudarytos dvi atskiros vadovybės ir paruoštos atskiros programos jaunučiams ir vyresniems. Tėvai kviečiami nedelsiant vaikus stovyklon registruoti, nes dar prieš stovyklai prasidedant reikia žinoti stovyklautojų skaičių. Toronte registracijos blankus galima gauti Priskelimo parastinėje, Hamiltono — pas E. Gudinskienę. Nori atvykti iš kitų vietovių prašomi kreiptis į V. Kolyčų, 86 Glenholme Ave., Toronto 170, Ont.

Žygis "Ateičiai" yra organizuojamas stovyklos metu. Stovyklautojai prašomi iš anksto susirasti globėjų (sponsorių), kurie skirtų tam tikrą sumą už kiekvieną nueitą mylią. Daugiausia lėšų surinkusiam stovyklautojui bus paskirta premija. Žygio lapai gaunami kartu su registracijos blankais.

Kelionė į Stratfordą organizuojama ir šiais metais stovyklos metu. Liepos 9 d. autobusais bus vystama į Stratfordo festivalį, kur 2 v. visi pamatys "Hamletą". Bilietas kainuoja \$2,50, kelionė — \$3,50. Pirmą dieną atvažiuojus stovyklon reikės tuos \$6 sumokėti.

Stovyklos mokestis šiais metais paliktas kaip ir pernai, nors maistas yra žymiai pabrangęs. Vienam stovyklautojui už dvi savaites — \$40, dviem — \$70, trim — \$90. Sumokėti bus galima stovyklos metu. Kviečiame pasukbėti registruotis!

Skautų veikla

● Skautas vytytis H. Steponaitis baigė teisės mokslus ir sugrįžo į Torontą. Mirus jo mamytėi, skautaitės nuosirdžiai jį užjaucia.

● Registracija į septintąją Romovos stovyklą vykdoma vienetoje. Vadovai vės registracijos lapus su mokestis grąžina tuntiunkams iki liepos 1 d. Stovykla prasidės liepos 19 d. jaun. skautams-tėms, kurie stovyklą vieną savaitę. Vadovaus ps. B. Poška, ps. M. Stanionienė, vyr. sk. B. Abramaitienė, ps. P. Sapliuė, vyr. sk. Valickienė, talkinami jaunesnieji jų vadovai.

● Sveikiname sesę vyr. skautę Valickienę, davusią vyr. skautės žodį. ● Šį rudenį, pasibaigus vasaros stovykloms, bus vėl vykdomi korespondenciniai LSS valdomųjų organų rinkimai. Paruošiamieji darbai jau vykdomi. Kanados rajono vadovai yra kviečiami domėtis ateinančiais rinkimais ir juose aktyviai dalyvauti. Č. S.

Dainavos mergaičių stovykla laukia Jūsų nuo liepos 20 iki rugpjūčio 3 d. Jei turite tarp 7 ir 16 metų, atvažiuokite su jaunatviška šypsena, energija ir atvira širdimi. Jus pastiks sesuo M. Ignė ir kitos mokytojos bei pagalbininkės. Kartu lietuviškai dainuosit, šoksit, vaidinsit, rašysit ir melsitės. Bus proga išauginti draugystę, jaunystę ir saulės spindulius. Jei dar neužregistravote, kreipkitės: Dainava Immaculate Conception Convent Putnam, Conn. 06260, USA, tel. 928-5828. Po birželio 10 d. kreipkitės: Camp Dainava, 15100 Austin Rd. Manchester, Mich. 48153, USA.

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą, gaunate pigesnę autožemėlį draudimą. Nemo-kami nurodymai klasėje ar namuose turintiesiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobilis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 4-1331

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

\$1.200 IMOKĖTI, 6 kambarių mūrinis namas, kvadratinis planas. naujas šildymas, garažas su geru šoniniu įvažiavimu, prie puikaus susisiekimo bei krautuvų, prašoma kaina tik \$25.900, geram vakarų rajone.

HIGH PARK, tikrai \$4.900 imokėti, tikras dvibutis, naujas šildymas, balkonai, viena skola balansui.

RUNNYMEDE — BLOOR, apie \$6.000 imokėti, 6 kambarių atskiras namas, alyvos šildymas, privatus įvažiavimas, netoli Bloor gatvės, prašoma kaina \$27.900

JANE — ANNETTE, \$5.000 imokėti, 6 kambarių mūrinis namas, vos keliolikos metų senumo, kvadratinis planas, privatus įvažiavimas, lietuvių mėgstama ir gausiai apgyvendinta vieta, prašoma kaina \$25.000.

HIGH PARK — BLOOR, apie \$6.000 imokėti, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, vandens šildymas, garažas su privačiu įvažiavimu, didelis kiemas, netoli Bloor.

INDIAN ROAD — BLOOR, \$8.000 imokėti, 9 didelių kambarių atskiras stiprus mūrinis namas, priedo — saulės kambarys, yra net moderni vonia pirmame augšte, kvadratinis planas, vandens alyvos šildymas, gražus didžiulis kiemas, visai netoli į pietus nuo Bloor gatvės, prašoma kaina \$39.900.

PRINCE EDWARD DRIVE — BLOOR, apie \$10.000 imokėti, gražus dviejų miegamųjų vienaugstis, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu, prašoma kaina \$31.500.

BLOOR ST. WEST, apie \$10.000 imokėti, puikus 6 kambarių vienaugstis, Kalifornijos stilius, labai platus didžiulis sklypas su daug medžių bei įvairių krūmų, garažas su privačiu įvažiavimu, prašoma kaina \$34.900.

HIGH PARK — RONCESVALLES, tikras dvibutis, puikiam stovyje, garažas su labai plačiu įvažiavimu, netoli susisiekimo bei krautuvų, prašoma kaina \$39.900.

MIMICO, 5 butų pastatas maždaug 7 metų senumo, dviejų ir vieno miegamųjų, privatus įvažiavimas, geros statybos.

JANE — BLOOR, apie \$15.000 ar mažiau imokėti, 10 kambarių dvibutis, dvigubas garažas, vandens alyvos šildymas, netoli Bloor.

BLOOR — RUNNYMEDE, apie \$12.000 imokėti, rūkalų-dovanų krautuvė su namu, puiki, judri vieta.

160 AKRU FARMA, \$5.000 imokėti, gyvenamas namas ir kiti pastatai, gera dirbama žemė su mišku, apie 30 mylių nuo Toronto; skubus pardavimas, neaugsta kaina.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

P. R. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454

Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKAMĖ 5¼% už depozitus 5¾% už sėrus išmokėta
DUODAMĖ mortgicijus iš 7½% asm. paskolos iš 7½%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIJUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% ikainuoto turto. VTSŲ NARIŲ GYVYBE apdrausta santaupu dydys, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (Hepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).
BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

BROCK — DUNDAS, \$3.500 imokėti, 2 miegamųjų vienaugstis (bungalow), atskiras, moderni virtuvė, nauja šildymo krosnis, po namu pilnas rūšys; didelis sklypas, prašoma \$17.900.
QUEEN — DOWLING, \$4.500 imokėti, plytinis 9 didelių kambarių namas, moderni virtuvė, šilto vandens šildymas, augstas rūšys, kuriame galima įrengti butą, keli namai nuo Queen gatvės.
QUEBEC — ANNETTE, \$10.000 imokėti, atskiras plytinis 9 šviesių kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, garažas, vienas mortgicijus balansui.
BLOOR — WEST MALL, \$12.000 imokėti, vienaugstis (bungalow), plytinis, atskiras su pristatytu garažu, keturi miegamieji, viso 7 kambariai, alyva šildomas, kilimai, mortgicijus iš 8% iki 1987 m.
PARKSIDE DR. — PARKDALE RD., \$3.500 imokėti, plytinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos su šiek tiek baldų, vandens šildymas.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE

**BALIO MASKELIŲNO
DRAUDOS ĮSTAIGA**

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. CIZIKAS

ALFA RADIO & TVPARDUODAM IR TAI SOM TV IR RADIO APARATUS • STATOM
IR TAI SOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVISKŲ
PLOKSTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.,

Tel. 531-6165

Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS:

295 Roncesvalles Ave.,

Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9-6 val.

Ket. ir penkt. 9-9 val.

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir
S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, planiniai, foto aparatai, radio priimtuvai, transistorniai radio aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svorio grynai.
- Turime parądymų įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronto, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspreisu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sažiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausyti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

**LIETUVIAI STALIAI
mloniai kviečia**aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti
su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis

Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. Beresnevičius

343 Roncesvalles Ave.,

Toronto 3

(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)

Tel. 531-1432

Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių madų drabužių.

(MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994**ART'S PHOTO STUDIO**Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Vienietis lietuviška Toronto PARKDALE GULF SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W. Tel. 535-9468. Benzinai, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t.t. Automobilų vilkimas (towing). Autovežinių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (birželio 1-7) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą

Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.

Hamilton skyrius:

293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čio gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavo giminės ir draugai Europoje tikrai džiugsis.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijas

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius antarnautas Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

A.P. GARAGE

A. PASKEVICIUS

Išalkinai persikėlė į

2264 DUNDAS ST. W.

LE. 5-9130

(International Auto Body)

Towers — Loblaw's klemas

Ivažiavimas tiesiai iš

Dundas gatvės

WINDSOR, ONT.

PIRMAJA KOMUNIJA Windsor šv. Kazimiero bažnyčioje gegužės 25 d. kun. D. Lengvinas atliakytų Mišių metu priėmė: V. Pundzius, G. Boršaitė, V. Kuraitė, D. Tautkevičiūtė ir Vida Dumčiūtė. Bažnyčioje matėsi svečiai iš Toronto, Guelph, Detroito ir kt. Tai buvo graži šventė.

SESTADIENINIS MOKYKLŲ mokslo užbaigos tradicinė gegužinė įvyko birželio 1 d. Marytės ir Romo Dumčių rezidencijoje ir ten esančiame parke. Dalyvavo kun. D. Lengvinas ir mokiniai su tėvais. Pasivaikinę jaunimas išskubėjo į parką lenktyniauti ir žaisti. Čia jie vis ką nors laimėjo, nes tėvų komitetas iš anksto pramatė, kad visi vaikai geri sportininkai. Pasivaikinę ir tėvai išjūgė į lenktynes, kurias lėmavoimo aparatai žaidė St. Naikuskas. Mokytoja J. Kuraitė pravedė visus žaidimus, talkinama M. Dumčienės. Šventė labai puikiai suruošė tėvų komitetas — Albinas Tautkevičius, D. Kranius, Albinas Kienė ir p. Kazlauskienė. Dana Giedrūnaitė mokinių vardu padėjo mokytojai, Alma Kraniuskaitė įteikė gražią dovanėlę. Mokytoja džiaugėsi gerais mokiniais ir dėkojo visiems už bendradarbiavimą. Tėvai yra dėkingi kun. D. Lengvinui už visokeriopą paramą mokyklai, Andriui Čerškui — už pagalbą, tėvų komiteitui — už įdėtą darbą ir rūpestį, M. P. Dumčiams — už pakvietimą į jų puikius namus ir parodytą nuostabią. Windsor jaunimas ruošiasi šią vasarą važiuoti į stovyklas Romuvoje, Dainavoje ir Wasagoje.

Korespondentė

MOTINOS DIENA paminėta gegužės 18 d. kartu su kaimyninės Rodney apylinkės jaunimu. Šv. Kazimiero bažnyčioje pamaldas atliko ir dienei pritaikytą pamokslą pasakė kleb. kunigas D. Lengvinas. Po pamokslų kroatų salėje LB apyl. pirm. dr. Kuras, apibūdinęs Motinos Dienos reikšmę, scenon pakvietė Rodney jaunimą. Tautiniai drabužiais pasipuošusios mergaitės G. Ignaitytė, N. Narbutaitė, H. Keresevičiūtė ir Z. Rastapkevičiūtė gražiai lietuvių kalba skaitė „Mažą Lietuvos motinos moters istoriją“, paliesdamos kunigaikščių, priespaudos, nepriklausomybės ir tremties laikotarpį. Dr. M. Ramūnienės „Gėles Mamytei“ suvaidino Windsor seštidieninės mokyklos mokytojos studentės Joana Kuraitės paruošti mokiniai. Dekoracijas sukūrė Andrius Čerškus. Vaidinime dalyvavo ir mokyklos dar nelankantys 4-5 metų būsimieji mokinukai. Mokytoja Joana Kuraitė sugebėjo visiems pritaikyti roles ir juos puikiai paruošė. Už gražų darbą jai pareikšta padėka ir įteikta gėlių puokštė. Po vaidinimo jaunieji svečiai iš Rodney

pasirodė su tautiniais šokiais. Jų grupė nemaža — apie 30 asmenų. Energingo jaunimo vadovo V. Ignaitio ir tautinių šokių mokytojų D. ir E. Bleikų dėka visi šokiai buvo labai gerai išpildyti. Akordeonu grojo J. Šarapnickas. Jauniausios ketverių metų windsorietės Alma Naikuskaitė ir Rūta Kuraitė gražiai padėklavo eilėraščių „Mamytei“.

Bendravimas kaimyninių apylinkių yra labai graži ir sveikintina idėja. Windsorietėi labai dėkingi Rodney tautiečiams, kad nepabūgo lietingo oro ir atvyko dalyvauti programoje. Minėjimas baigtas vaišėmis, kurias paruošė šaunios windsorietės.

Dalyvavęs

LONDON, ONT.

KUN. M. JARASIŲNO PIRMOS MIŠIOS Londone bus birželio 28, šeštadienį, 7 v. v., Šiluvos Marijos parapijoje. Pamokslą sakys klebonas kun. B. Pacevičius. Dalyvaus dvasiškiai ir iš kitų parapijų. Po pamokslų bendros vaišės parapijos salėje visiems iškilnių dalyviams. Kun. Matas Jarasiūnas gimė Šiaulių apskrityje. Lietuvoje baigė gimnaziją ir įstojo į kunigų seminariją. Paskui studijavo Romoje, kur ir baigė kunigų seminariją ir teologijos bei filosofijos mokslus Leterano universitete. Išvengtas kunigu

Televizija ir nauji išradimai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

priimtuvu, nes nežinia koks yra radioaktyvumas. Verta pakviesti rimtą specialistą ar bendrovės atstovą, kad patikrintų priimtuvą, tada nereikės abejoti ir ramiai galėsite stebėti televiziją.

Atomo ir elektros amžiuje viskas yra tobulinama. Ir televizijos srityje šalinami visi trūkumai bei pavojai, juoba, kad prasidėjo masinės televizijos naudojimas. Japonijoje žiūrėti spalvotos televizijos milijonams 270.000 gyventojų. Ten nesusekta jokių radiacijos sukeltų ligų ar pavojų. Amerikoj televizijos priimtuvų yra dar daugiau. Net tokioj vargingoj Lietuvoj pradėti platinti spalvotos televizijos priimtuvai. Rytų Vokietijoje pirkto juos iš Prancūzijos. V. Vokietijoje taip pat įrengė savo krašte spalvotą televiziją. Tai, baimė nėra pagrindo, nors atsisargą gėdos nedar. Geriau išleisti keletą dolerių ir patikrinti Bendrovės bus baudžiamos, jei nesilaikys valdžios įstatymų.

Nauji išradimai
Elektronikos ir erdvės tyri-**JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ZILAS**

JIB vartotojas 16 savaičių

pusę metų

vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina natūralią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 uncijų butelis — \$5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijai atstovybės Kanadoje adresu: JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

RYAN & ODETTE

LAIDOTUVIŲ NAMAI

Telefonas LE 2-5965

1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO

• MODERNIAI ĮRENGTI • VESINIMO SISTEMA •

• RŪPSTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •

Lawrence G. Odette

Morley D. Hagle

Directors

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKES KENTETI! KURIE IS TIKRŲJŲ NENORITE KENTETI — JAUSITES GERIAU JUO KELIŲ MINUCIŲ — paėmę DIANA LASŲ tuojau geriau jausitės nuo didelio nusilimo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Niekas nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik \$2.00 už butelį.

GAUNAMI VAISTINĖSE

ROXODIUM skystis įtrinti nuo artrito, reumatizmo, raumenu, nugaros skausmų, išjū, bursito, pektinio ir rankose, alkūnų, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižeidimų, įdreskimų, išsiskumų, išpūstųjų kūno venų, galvos niežėjimų, spuogų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedėgina ir neerzina odos. Sangokite akis nuo šių vaistų. \$2.00 butelį.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR

Luscoe Products Limited

559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijas, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliančiantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina cismo premones ekskursijoms
- patarnauja atskirai turistams

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

EDMONTON, ALTA

ISKILMĖS. Praeiti prisimenant,

tenka didelę pagarbą kun. B. Jurkšui, kuris prieš 15 metų čia darbovo, siekdamas sujungti visus Edmontono ir apylinkės lietuvių vienoj pastogėj. Tas tikslas buvo pasiektas po pastangomis ir šiemet Lietuvių Namai mini 15 m. sukaktį. Ta proga atvyko kun. B. Jurkšas iš Toronto ir atliakys pamaldas LN koplyčioj birželio 29, 11 v. Tuojau po pamokslų įvyks jo pagerbimas tuose pačiuose namuose, kur buvo nugalėtojos visos kliūtys ir kur jis pirmas atliko pirmąsias pamaldas lietuviams įrengtoje koplyčioje 1954 m. Dar viena staigmena ir svarbi sukaktį tai jo 25 metų sidabrinių kunigystės jubiliejus, kuris sukanka birželio 25 d. Todėl prašau visus Edmontono ir apylinkės lietuvius susirinkti į pamaldas, kurias atliakys garbingasis sukaitytininkas birželio 29 d. ir dalyvauti jo pagerbtuvėse.

Kun. I. Grigaitis

Romoje 1968 m. per Kalėdas. Jis yra daug dirbęs lietuviškoje veikloje Britanijoje, Vokietijoje ir Toronte. Sveikiname naująjį dvasininką, linkėdami jam sėkmės Dievo ir artimo meilės tarnyboje. Pagerbime jį savo gausiu atsilankymu į jo pirmas šv. Mišias Londone. D. E.

nėjimams JAV išleidžia milijono dolerių. Atominės energijos komisija išleido per 10 metų 1.47 milijonus, erdvės — 30.85 milijonus, gynybos departamentas — 12.2 bil., iš viso virš 45 bil. Todėl neuostubau, kad skridimai į mėnulį ir kitur taip puikiai vyksta, o ryšys taip pat sėkmingai palaikomas. Erdvė pilna satelitų, kuriuose veikia elektroniniai pranešėjai, siustuvai, televizijos kameros ir įvairūs fotografavimo instrumentai. Elektronai ir atomus stengiamasi panaudoti žmonių gerovei. Pvz. atominės energijos komisija pranešė, kad išrado „injekcinį šautuvą“ vėžiui gydyti. Tas išradimas dar netobulas, bus atlikta dar daug bandomų iki išradėjų galės perduoti platesniam vartojimui. Išradimas yra labai svarbus, nes tam tikrom radioaktyvum chromiumu vėlelėms galės nušauti vėžio užuomazgą per odą ar darant operaciją.

Minėtinas kitas išradimas — elektroninis stiklo panaudojimas. Dabar televizijos, radio bei kituose įtaisuose vartojamos lėmos ir tranzistoriai, o Ebergy Conversion Devices Inc., Troy, Mich., išrado toki junginį, kuris pakeis lėmas ir tranzistorius. Priimtuvai bus labai supaprastinti ir lengvi.

Modernūs radarai, kurie buvo išrasti II pasaulinio karo metu, netinka mažiems atstumams. Todėl Amerikos specialistai išrado elektronines „varlės akis“, kuriose atspindės daiktai iš arti. Jie siūlo tokius įtaisus turėti automobiliuose. Karinė vadovybė jais labai susidomėjo. Žmogaus akys irgi taip padarytos, kad jos išskiria daiktus iš toli ir iš arti. Tai nepaprastas įtisas!

Televizijos priimtuvai

Televizija išigalėjo labai greitai, bet dabar ima nusibosti. Didėjant tautos piktadarybių skaičiui, žmonės suskato daugiau veikti prieš įvairias programas, kurios rodo susisąjūdymus, žmogžudystes, iškrypimus. Televizija demoralizuoja ne tik jaunimą, bet ir silpniausius suaugusius. Federacinė JAV kontrolės komisija, kurioj jau ilgus metus dirbu, yra užversta žmonių reikalavimais įvesti griežtesnę kontrolę, pašalinti ne tik iš televizijos, bet ir teatrų kriminalinio pobūdžio filmus. Nežiūrint to, valdžia skiria žmonių gerovei 155-ųjų televizijos stočių programom milijonus dolerių, kad visi žiurovai būtų sudominti programom. Televizijų bendrovės taip pat stengiasi įtikinti žmonėms — gamina net patogius 7 inčų imtuvus. „Zenith“ pagaminė 16 inčų priimtuvą, kurio spalvų nustatymas labai lengvas — stumiamais raktais. „Soni“ pagaminus kiseninius televizijos priimtuvus, Čikagoje „Cor-Plex“ bendrovė sudarė turistams specialias programas ir įsteigė televizijos stotį.

Kai buvo atskleista žiurovų, kas labiausiai erzina televizijos programose, tai iš 10.000 ir 50 miestų žiurovų daugybė pasisakė prieš blogas programas, skelbimus, kurie ilgi ir kartais neteisingi. Žmonės pasigenda gerio ir auklėjančių programų, daugiau tinkamų dalykų vaikų pasaulio vaizdų!

SPORTAS

(Atkelta iš 6-to psl.)

nėse sėkmingai dalyvavo Vyčio šauliai. Pirmą vietą laimėjo graikų komanda 436, II — italų 422, III — vytyčiai 414. Individualiniame šaudyme I vietą laimėjo graikas su 96 pataikymais iš 100, antrą — italas su 94 ir trečią — vytytis B. Savickas su 93. Jaun. A. Zaleckis jaunių grupėje buvo pirmas su 86 pataikymais. Kitų vytyčių pasekmės: 2. E. Kuchalskis 91, 3. Z. Zaleckis 90. Rungtynėse dalyvavo 6 klubai ir 70 dalyvių. Šiose rungtynėse taip pat dalyvavo ir Toronto VI. Pūtviu šauliai. Gaila, kad trečias Toronto klubas Tauras šiose rungtynėse nedalyvavo.

Stalo tenisininkai sėkmingai dalyvavo Ontario atvirosio stalo teniso pirmenybėse. Padedami svečio iš okup. Lietuvos A. Saunorio, laimėjo visas svarbesnes varžbas. Vyrų vienet. I vietą laimėjo A. Saunorius, kuris yra buvęs daugkartiniu Sov. Sąjungos meistrui. Poroje su J. Nešukaitiu jie taip pat laimėjo vyrų dvejetą. Mišrus dvejetas irgi atiteko lietuviams — A. Saunoriui ir V. Nešukaitiui. Moterų vienetą laimėjo V. Nešukaitytė, moterų dvejetą — V. Nešukaitytė ir E. Sabaliauskaitė. Tai pirmas toks stambus lietuvių laimėjimas.

Krepšinio stovyklautojams primename, kad pasiskubintų į registraciją. Šiais metais stovyklos įrengimai bus pagerinti. Įrengtos šviestovės ir galima bus lavytis vakarais.

Jaunių krepšinio turnyras Victor Bulders taurėi laimėti ir šiais metais įvyks Gerojo Ganytojo stovyklavietėje. Praėjusiais metais šį turnyrą laimėjo Hamiltono Kovas. A.S.

ŠYPSĖNOS

Viršila ir žmona

Kiekvienas Šveicarijos pilietis kasmet po dvi savaites privalo atlikti karinių pratimų privalę. Atsarginių kuopos viršilai nepatiko vienas Ciuricho vaistinėms.

— Ei, tu, ten, ko murksai lyg basyls vestuvėse savo putralakį lyg mintuvus išžindinęs. Priekin! Zenk! Stok! Tai ko dabar vėpsai, pilvą lyg pelų maišą atkišęs, kai į tave kalbu? Tai ko dabar žvengi, lyg asilas kailį lupamas?

Kareivis laikėsi ramiai ir truputį šypsodamas tarė:

— Labai atsiprašau, ponas viršila, tamsta labai primenate mano žmoną. Ir ji šitaip su manim elgiasi...

Kada bijoti?

Pati baisiausia situacija yra ne tada, kai žmona nemoka ar nenori valgių gaminti, bet tada, kai ji nemoka, o nori virti...

Praktiškas skotas

— Tai kodėl tu nieko šiandien nedirbi? — klausia skotas mūrininką.

— Gavau slogą, — paaiškino mūrininkas. — Mane šaltis krečia.

— Tuomet... tuomet aš žinau išeitį. Imk sijoti žvyrą, kol drebulys praeis.

Skirtumai

— Kuo skiriasi automatas nuo tarnautojo darbo?

— Tarnautojas gauna po \$75 algos per savaitę, o automatas — \$750.000. Parinko Pr. Al.

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
& REAL ESTATE BROKER
231-2661; 231-6226
 3828 Bloor St. West, Islington
 (PRIE SIX POINTS PLAZA)

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
 Taisomi televizijos, HI-FI ir radio aparatai. Parądamos lėmos ir baterijos. Priėmimo specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbailis

NEPAMIRSKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! **FRANK PETIT**, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į **Bloor Autorite Garage** 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

DR. E. ZUBRIENE
DANTŲ GYDYTOJA
 1577 BLOOR ST. WEST
 (prie Dundas)
 Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTE
DANTŲ GYDYTOJA
 1796 Bloor St. W. (prie Keele)
 Firm., antr. ir penkt.: 9:30-5 v.p.p.
 Antr. ir ketvirt.: 12:00 — 8 v.v.
 Pagal susitarimą.
 Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENE
DANTŲ GYDYTOJA
 184 ELLIS AVE.
 (prie Queensway)
 Tel. 762-1009.
 Priima pacientus pagal susitarimą.

— Kunigo Mato Jarašio, baigusių studijas Romoje ir neseniai įsventinto kunigo, pirmosios Mišios Torontoje įvyks šį sekmadienį 5 v.p.p., — Sv. Jono Kr. par. bažnyčioje. Vaisės po pamaldų — parapijos salėje. Kadangi apie jo atvykimą gautos žinios labai vėlav, o vasarai artėjant, nenorėta iškilmių nutęsti, visi maloniai prašomi šį pranešimą laikyti kartu ir kvietimu dalyvauti šiose restose iškilmėse.

— Šį sekmadienį pradėdamos pamaldos Springhurst, Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje 11 v.

— Vasaros metu sekmadieniais 12 val. Mišių nebus.

— Gerojo Ganytojo stovykla prasidės liepos 5 d. Registruotis klebonijoje.

— Kapinės šią savaitę užbaigiami prie koplyčios amfiteatro darbai. Koplyčios amfiteatre tilps iki pustrės tūkstančio dalyvių.

— Šį sekmadienį 10 v. pamaldose prisimenama a.a. Vladas Sarūnas ant rūjų metinių proga; 11 v. Mišios už a. a. Jurgį Galinį.

A. A. Veronika Steponaitienė, mirusi birželio 9 d. Sv. Juozapo ligoninėje, palaidota birželio 11 d. lietuvių kapinėse. Laidotuvis dalyvavo virš 300 asmenų. Koncelebracines gedulingas pamaldas atliko kun. P. Azubalis, kun. St. Kulbis ir kun. J. Staškevičius. Solo giedojo sol. V. Verikaitis. Katalikų moterų draugijos narės velionės karstą bažnyčioje pastatė su degančiomis žvakėmis. Velionė buvo veikli draugijos narė, uoli labdaros veikėja, ligonių lankytoja. Atsisveikinimo žodį kapinėse tarė buvusi ilgametė draugijos pirm. O. Jonaitienė ir centro valdybos atstovė T. Sekonienė.

“Tėviškos Žiburių” dvidešimtmetis numatytas paminėti š. m. lapkričio 23, sekmadienį, Prisikėlimo salėje.

Vyt. Meilus su Ponia, keletą metų gyvenę Japonijos sostinėje Tokijo, šią savaitę atvyksta į Toronto. Vyt. Meilus yra Kanados imigracijos ministerijos pareigūnas, dirbęs užsienio atstovybėse. Porą mėnesių pailsėjęs Toronte numato keltis į Madridą Ispanijoje panašioms pareigoms.

Radio programa “Tėvynės prisiminimai”, vadovaujama J. R. Simanavičiaus, sibirinių tremimų proga birželio 14 d. davė specialų pusvalandį anglų kalba. Atitinkamai pranešimais ir muzika klausytojai buvo supažindinti su Baltijos kraštų būkle.

IVAIROSE LIGONINĖSE atliekama praktika ir baigę ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

PARDUODAMI pasiūti lietuviški tautiniai drabužiai, gauti iš Lietuvos. Tel. 767-2506.

ISNUOMOJAMAS BUTAS trijų kambarių ir virtuvės su atskira prausykla ir įėjimu. Tel. 767-2506.

ATIDUODU nemokamai jauną šunį; reikėtų sumokėti tik už vaistų įšvirkštimus. Skambinti tel. LE 1-3120.

SPRINGHURSTE, prie Wasagos, išnuomojamas visam sezonui vasarnamis — 4 miegamieji. Teirautis 762-8998 po darbo.

SPRINGHURSTE, lietuviškam rajone, išnuomojamas dviejų miegamųjų vasarnamis su šilto ir šalto vandens bei patogumais viduje. Skambinti iš ryto tel. 534-8154 Toronto.

VEDUSIŲ PORAI, neturintys vaikų, išnuomojamas vienaangštis (bungalovs), kuriame galėtų gyventi su vyresnio amžiaus pensininku. Yra du miegamieji, baldai, apšildomas rūšis ir visi modernieji įrenginiai. Arti susisiekimo ir krautvinių. Skambinti tel. 251-3597 po 4 v.p.p. arba savaitgaliais betkokią dieną.

ATLIEKU VISUS NAMŲ MEDŽIO REMONTO DARBUS. TEL. 535-4724.

ATLANTIC valgykla
1330 DUNDAS ST. W., TORONTO 3
Tel. LE 3-6045
LIETUVIŠKŲ PATIEKALAI
NAUJI SAVININKAI
V. & V. IVANAUSKAI

Parduodamas nepasterizuotas medus
IS NUOSAVO BITYNO
IVAIRIAIS KIEKIAIS.
Skambinti tel. 534-0563
39 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Ceponis

BARONESSA BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampus Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

Laisvės paminklo šventinio proga Toronto lietuvių kapinėse Elzė Jankutė ir Osvaldas Dėluskas padeda vainiką lietuvių evangelikų išganytojo parapijos vardu

Nuotr. S. Dabkaus

ŠVENTOVĖJE PAGERBTI TREMTINIAI

Kvebeko provincijos šūkis skelbia prancūzams: “Aš prisiminu!” Taip, kvebekiečiai prancūzai neužmiršta savo senosios tėvynės Prancūzijos. Neužmiršta jos ir laisvojo pasaulio lietuviai, ypač didžiųjų sukakčių proga.

Birželio viduryje jie prisimena klaikiuosius sibirinius tremimus. Toronto lietuviai, latviai ir estai šį kartą masiškai susirinko birželio 14 d. į anglikonų Sv. Pauliaus šventovę bendroms pamaldoms, kurias organizavo Baltiečių Federacija su įvairių tikybų dvasininkais. Tūkstantinei miniai sugiedojus bendrą giesmę, latvių liuteronų arkivysk. A. Lūsis perskaitė invokaciją. Kiti dvasininkai, kiekvienas savo gimtąją kalbą, skaitė atitinkamas Sv. Rašto ištraukas (lietuvių k. — kun. R. Sakalys, OFM). Labai turininga pamokslą pasakė lietuvių bičiulis Jėzus kun. C. McGuire, socialinių mokslų instituto direktorius, gerai pažįstamas sovietiniui imperializmui ir baltiečių problemoms. Prieš giedant kiekvienai tautybei savo himną, atitinkamas dvasininkas tarė žodį. Lietuviškai kalbėjo ev. kun. A. Zilinskas. Pamaldos baigtos bendra maldą, giesmę ir kelių minučių susikaupimu. Gražiai skambėjo chorų giesmės. Lietuviams atstovavo Prisikėlimo par. choras, vad. kun. B. Jurksas, latviams — Sv. Andriejaus par. choras, vad. A. Purvis, estams — sol. Irena Loosberg ir vargonų virtuozas Inge-Pia Korjus. Lietuvių choras pagiedojo J. Dambausko “Maldą už tėvynę” ir Č. Sasnausko “Neapleisk, Augščiau, mūsų.” Latvių choras atliko A. Jurjans “Musu Tevs”, Beethoveno “Ticiba”. Estų solistė pagiedojo J. S. Bacho kantatą 76 nr. ir Haendelio “Pasi-gailėk mūsų”, o vargonų virtuozas pagrojo L. Vienne “Le Symphonie Final”. Pamaldų proga visiems buvo išdalinta spausdinta programa, kurioje įderinti lietuviškas tekstas giesmės “Dieve Tėve dangiuje” (Holy God). Prie programos prijungta informacija anglų kalba apie sibirinius tremimus. Tuo būdu buvę atkrieptais ir daugelio kandeliečių dėmesys ir baltiečių kentėjimas. Baltiečių Federacija gali džiaugtis nauja sibirinių tremimų ir dabartines būklės prisiminimo forma. N. A.

Lankėsi “T2” redakcijos adv. dr. S. Dauksa iš Montrealio, kur jis, kaip teisininkas, dirba miest savivaldybėje. Toronte jis buvo apsispyjęs buvusios montrealietės rašytojos M. Aukštaitės Navikienės ir jos sūnaus J. Smilgevičiaus. Montrealiečiai p. Smilgevičiaus aplankė gen. konsulą J. Žmuidziną ir Ponia. “Toronte montrealiečiai buvo sustoję grįždami iš R. Lanauaso-Čiunkaitės vestuvių Detroito.

A + A VERONIKAI STEPONAITIENĖ

mirus, jos vyrą BRONIŲ, sūnų HENRIKĄ, seserį, brolių ir jų šeimas giliame liūdesy nuoširdžiai užjaučiame —

M. ir Br. Norkai

A + A mūsų mielai VERONIKAI STEPONAITIENĖ

mirus, nuoširdžiausiu užuojautą reiškiamo vyrui BRONIUI, sūnui HENRIKUI, seseriai JADVYGAI, broliui MIKUI ir jų šeimoms —

P. Paškovičienė

J. Petravičius V. Paškovičius

1969 M. VASAROS MUZIKOS FESTIVALIS TORONTE

Toronto miesto taryba per parkų ir pramogų skyrį, drauge su Toronto Muzikų Draugija, remia muzikos pokštelių pramonės fondo ir “Toronto Daily Star”, praneša sekanti programa

BIRŽELIO 22 — 26 SAVAITĖ

SEKMADIENI, BIRŽELIO 22
2.30 v.p.p. High Parke
48-jo škotų pulko karinis orkestras
48-jo škotų pulko pučiamųjų ir bugnų orkestras
Viešnia solistė — Helen Murray
411 eskadrono aviacijos rezervų orkestras
Svečias solistas — Bozha Grahovic
George Frank orkestras ir choras
Vargonų rečitalis — Ronie Padgett
George Frank orkestras ir choras

2.30 v.p.p. Kew Gardens
2.30 v.p.p. Willowdale Parke
5.30 v.p.p. High Parke
7.30 v.v. Earlscourt Parke
PIRMADIENI, BIRŽELIO 23
8.30 v.v. Ramsden Parke
8.30 v.v. Greenwood Parke

ANTRADIENI, BIRŽELIO 24
8.00 v.v. Allan Gardens
8.30 v.v. Withrow Parke

TREČIADIENI, BIRŽELIO 25
12.15 v.p.p. Nathan Phillips aikštė
8.30 v.v. Eglinton Parke
8.30 v.v. Riverdale Parke

8.30 v.v. Monarch Parke
8.30 v.v. Dufferin Grove Parke

KETVIRTADIENI, BIRŽELIO 26
7.30 v.v. Forest Hill Memorial Parke

8.00 v.v. Nathan Phillips aikštė
8.30 v.v. High Parke
8.30 v.v. Kew Gardens

Benny Louis orkestras
Benny Louis orkestras
The Travellers, Dave Bradstreet,
Beverley Robertson, M. C. —
Charles Robertson
Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras
Kadriliaus šokiai — Angus McKinnon ir jo orkestras
Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras
Kadriliaus šokiai — Angus McKinnon ir jo orkestras
Brian Brown Trio — Chico Valle ir Los Cabanos (22 instrumentų džiazas)
Community Folk Art Council
Kadriliaus šokiai — Bob Scott ir jo orkestras
Kadriliaus šokiai — Al Aylward ir jo orkestras

Gerojo Ganytojo stovykla prasidės liepos 5, šeštadienį, ir truks 3 savaites iki liepos 27 d. Priimami visi lietuviukai vaikai nuo 5 iki 17 metų. Registruojamasi Sv. Jono Kr. parapijos klebonijoje. Kainos stovyklavietėms: vienam vaikui už 1 savaitę — \$20, už 2 sav. — \$35, už 3 sav. — \$50; dviem šeimos vaikams už 1 sav. — \$35, už 2 sav. — \$60, už 3 sav. — \$85; trim šeimos vaikams už 1 sav. — \$40, už 2 sav. — \$75, už 3 sav. — \$105. Stovyklavietėms tepasi: pagalbė, antklodė, pora paklodžių arba miegmaišių, paprastų, stovyklinių sportinių drabužių šiltoms dienoms ir vėsioms vakarams, šventadienišką aprangą sekmadieniams. Kas turi, tepasiima muzikos instrumentais, piešimo reikmenimis ir vieną kurią savo mėgstamiausią eilėraščių ar apysakų knygutę. Valgiui indų bei įrankių atsivežti nereikia.

Vadovybė

Estės Evelyn Koop vadovaujama gimnastių grupė “Kalev Estienne” dalyvaus sekančiame mėnesį Šveicarijoje įvyksiančiose gimnastų varžybose, kuriose bus 150 grupių iš viso pasaulio. Estes gimnastės Toronte suorganizavo prieš keliolika metų E. Koop, šį sportą studijavusi Šveicarijoje. Tada grupėje buvo tik estaitės, o dabar jau yra ir kitų tautybių atstovai. Grupė turėjo sėkmingus pasirodymus Montrealio pasaulinėje parodoje, prie Kanados federacinio parlamento rūmų, Toronto CNE parodoje ir pasaulinėje olimpiadoje Meksikoje. Tarptautinės gimnastų varžybose ji dalyvaus pirmą kartą. Rinktinųjų 27 gimnastių kelionės atsiels apie \$14.000. Ontarijo švietimo vadys šiam reikalui paskyrė \$2.000, federacinė vyriausybė — \$5.000. Taigi, pusę kelioningųjų teks padengti aukomis, panašiai kaip ir mūsų “Gyvatarių” išvykoje į Prancūziją.

Tautinių grupių savaitė, pavadinta “Karavanu”, rengiama birželio 26 — 30 dienomis. Kiekviena tautybė yra išpareigota įrengti savo patalpose tautinio pobūdžio paviljoną. Juose bus sudaryta parodos atmosfera. Lankytojai galės tam tikromis valandomis stebėti menines programas, pamatyti tautodailės eksponatus, paragauti specifinių valgių bei gėrimų. Rengėjas — Community Folk Art Council tikisi, kad tuo būdu tautinės grupės sudoms Toronto gyventojus. Jau plačiu mastu pardavinėjami įėjimo pasai (panašiai, kaip ir Expo 67). Jų kaina — \$2. Daugybė pasų bus išdalinta nemokamai Toronto mokyklų mokiniams. Pasuose palikta vieta paviljonų antspaudams. Jie gaunami “T2” administracijos. Įsigyti pasus galės dalyvauti loterijoje, kurioje laimingiesiems numatyta nemokama kelionė į Acapulco lėktuvu ir nemokamas vienos savaitės pragyvenimas La Riviere viešbutyje. Lietuvių paviljonas “Vilnius” bus įrengtas Prisikėlimo salėje. Juo rūpinasi apylinkės valdyba. Paviljonas veiks birželio 26, 29, 30 dienomis. Visi kviečiami susidomėti “Karavanu”, įsigyti pasus ir neatsilikti nuo kitų tautinių grupių, kurios intensyviai ruošias dalyvauti. Tikimasi, kad ir lietuviai tinkamai pasiruos.

APSIDRAUSKI! ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC. GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
3907A ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Skr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986
S-tos “Lite” nr. 752D

A. NORKELIUNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAYmond 7-3120

“LITAS” ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:		MOKA UZ:	
Asmeninės iš	9 %	Depozitas	5.0 %
Nekiln. turto iš	8.5 %	Sėrus (numatyta)	5.5 %
Išskaitant gyvybės draudimą		Term. ind. 1 metams	7.0 %
iki \$10.000.		Term. ind. 2 metams	7.25 %
JAU ISDUOTOS PASKOLOS		Term. ind. 3 metams	7.25 %
iki termino lieka senomis paliknamis (pradedant 6.5 %)		Nemokamas g y v y bės draudimas	iki \$2.000 šėrus sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v.
Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienį.
Vakara — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena — penktadieniais nuo 1 iki 6 v.p. ir vakara — pirmadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.
Sėmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

MONTREAL

Aušros Vartų par. žinios

— Birželio 15 d., 7 v.v., įvyko Aušros Vartų parapijos salėje buv. Lietuvos operos solistės Elzbieta Karalienės mokinių koncertas.

— Kun. St. Kulbis, SJ, aplankęs vakarų Kanados lietuvių kolonijas, grįžo į Montrealį ir pavaduoja atostogaujantį kleboną kun. L. Zarem-bą, kuris grįš už 3 savaites.

— Aušros Vartų parapijos choras iki šiol vis dar įtemptai tęsė savo repeticijas; nori tikrai gerai pasirodyti, nes planuoja savo dainas įrašyti į plokšteles. Choro dirigentė, vadovams, visoms choristėms ir choristams linkime sėkmės.

— Montrealio ateitininkai organizuoja jaunimui vasaros stovyklą “Baltijos” stovyklavietėje prie Lac Sylvere (Lac Claire) nuo liepos 12 iki 19 d. Stovyklaujančių vaikų amžius — nuo 7 iki 16 m. Mokestis \$20. Daromos nuolaidos toms šeimoms, kurių keli vaikai stovyklauja. Registracija — \$2. Nepalikite šio reikalo paskutinėms dienoms. Registracijos ir informacijos reikalais kreiptis pas seselę Margaritą, 1450 de Seve, Montreal 205, P.Q. Tel. 766-9397.

— Montrealio skautai taip pat stovyklauja “Baltijos” stovyklavietėje nuo liepos 20 iki rugpjūčio 3 d.

— Santuokos sakramentui ruošiasi Raimundas - Kazimieras - Rimvydas Smilgevičius-Smilgis su Beverly-Ann-Christine Zaccard.

— Kviečiame įsigyti šiuos leidinius: laikraštį “Liepsna”, išleistą Montrealio lituanistinių kursų Motinos Dienos proga, ir “Kovą prieš Dievą Lietuvoje”, išleistą Lietuvių Katalikų Religines Salpos. Įsigydami pirmąją knygėlę, paremsite lituanistinių kursų. Antrosios knygos tuo tarpu turime tik anglišką vertimą. Ji bus naudinga supažindinti mūsų draugus, pažįstamus ir kaimynus su padėtimi Lietuvoje. Abu šiuos leidinius, kaip ir kitas vertingas knygas, galite gauti spaudos kioske, parapijos salėje.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — \$192.92.

“The Montreal Star” dienraštis birželio 7 d. laidoje atspaudė savo korespondentų Maskvoje David Levy ilgąją rašinį “Soviet-dominated Lithuania clings to its culture”. Jame autorius tendencingai pavaizdavo Lietuvą padėti ir perša mintį, kad Lietuvai geriau gyventi sovietinėje vergijoje. Į šį straipsnį Kanados lietuviai, ypač montrealiečiai, turėtų reaguoti laisvais redakcijai (245 St. James W., Montreal, P.Q.). Plačiau apie tą straipsnį žiūr. šio “T2” nr. pirmame puslapyje.

Kun. J. Gaudzė tebesidomi įvairiais apreiškimais ir juos aprašinėja savo privačiuose biuleteniuose. Jau išsiuntinėjo 5 nr. Šiuo metu jis laikinai yra apsi-stojęs Hamiltono Aušros Vartų parapijoje; liepos pradžioje numato vykti Europon į Garaban-dalį ir kitas Marijos apsišėikim-vietas.

“La Presse”, Montrealio prancūzų dienraštis, praneša, kad Montrealio šį metų parodoje buvęs krikščionių paviljonas bus padarytas Kanados tautinių grupių paviljonu. Esą čia dalyvaus 30 Kanados tautinių grupių. Jų tarpe minima programo-

je ir lietuvių grupė. Rašoma, kad čia bus demonstruojamas tautinis menas, folkloras. Ar lietuvių pasirodys tinkamai išnaudoti šią progą? J. L.

Trečiojo “Baltijos” talkoj birželio 7-8 d.d. iškirstas visas miškas numatomiems atlikti aikštės praplėtimo ir kitoms žemės darbams. Talkoje dalyvavo R. Otto, P. Montvila, J. Ladyga, P. Rudinskas, G. Adomonis ir R. Rudinskas, taigi beveik visi tie patys, kurie dalyvavo ir pirmose dviejose talkose. Tenka apgailestauti, kad taip mažai tėra mėgstamųjų gamtą ir bendruomeninius darbus. Iš numatytų atlikti darbų beliko tik medžių prarėtinimas prie vakvinių namų, plauto padarymas ir akmenų išrinkimas iš antrųjų madydyklių. Sekančią talką numatoma organizuoti šio mėnesio galė kartą su skautais vyčiais, kurie yra pasiryžę įsirengti krepšinio aikštę ir atlikti paskutinius paruošiamuosius stovyklos darbus. Visiems talkininkams didelės aciū.

“Litas” bus uždarytas antradienį, birželio mėn 24, bet bus atidarytas tarpsejantis — pirmadienį.

“Lito” ekskursijos į Upper Canada Village išvykimo laikas pakeičiamas iš 7 val. į 8 val. ryto. Ekskursija įvyks birželio 21, šeštadienį, aplinkraštį paskelbtą tvarka. Grįžtama 8 v.v. Pr. R.

Montrealyje atidaryta paroda “Zmogus ir jo pasaulis” kurioje šiemet dalyvauja 37 valstybės. Sovietų Sąjunga ir Českoslovakija, nugriovusios savuosius pasaulines parodos paviljonus, dabar jau pakeitė nuomone. Savo eksponatams jos gavo buvusius Šveicarijos ir “CPR-Cominco” paviljonus. Parodos direktoriaus Guy Huot teigimu, Montrealis parodos propagavimui išleido milijoną dolerių. Gausūs būsimų turistų laiška iš JAV liudija, kad pinigais nebuvo išmestas be reikalo. 1968 m. paroda susilaukė daugiau kaip 12 milijonų lankytojų per šešis mėnesius, bet miestas vis dėlto turėjo \$5.2 milijono nuostolių. Šiemet paroda bus atidaryta tris mėnesius. Jos biudžetas yra \$21.6 milijono. Išlaidas turėtų padengti 6 milijonai lankytojų.

Sv. Kazimiero parapija atliko didelių bažnyčios ir salės atnaujinimo darbus talkos būdu. S.m. birželio 14 d. buvo surušta užbaigti vakarienė. Šventė prasidėjo Mišiomis. Parapijos choras, vad. muz. Ambrojačio, giedojo dainas ir su pakliusia nuotaika; ypač skambiai buvo atlikta Beethoveno “Garbė Augščiau-siam”. Po to naujai dekoruotoje salėje įvyko vakarienė su šokiais. Programos nebuvo, bet pasirodė visa eilė kalbėtojų: parapijos k-to pirm. A. Russell, par. tarybos socialinės sekcijos pirm. A. Jaunisk, jaunimo sekcijos pirm. Miss Visockis-Visockaitė. Visi kalbėtojai džiaugėsi atliktais darbais. Gale kalbėjo klebonas kun. dr. F. Jucevičius, kuris pabrėžė mintį “gyvenam tik viena kartą”. Iš Klebono paaiškėjo, kad atnaujinimo darbus vykdant talkos būdu, parapija sutaupė 7-8 tūkstančius dolerių; buvo suminėta 60 talkininkų pavardės ir stambesni aukotojai — Sv. Elzbieta ir Sv. Onos draugijos po \$1.000. A. Norkeliūnas (aukojo talkininkų darbininkų apdraudą), notaras J. Bernotas didesnę piniginę auką (suma nepaminėta). Visą bažnyčios dažymą (tris kartus) atliko keturi parapijos vyrai: p.p. Rutkauskas, Umbrazas, Daunoravičius ir Mielga, talkinimai nepailetamų darbuotojų p.p. Paznokačių ir Girdauskų. Visiems sugiedota “Ilgiausių metų”. Darbas atliktas švairiai, spalvos suderintos, bet pagrindinis sprendimas padarytas be gilesnio meninio pajautimo, t.y. “moderniai”, neatsižvelgiant į tai, kad bažnyčia ir salė turi aiškų neoklasikinį stilių. Ypač išsiskiria salė. Kadangi parapijos salės skirtos ne tik baltams, bet ir laidotuvių pusrųkimas bei panašioms parengimams, ar ne per daug drąsus moderninimas? Jauku, bet čia nieko nerasi lietuviškai širdžiai malonus. Dažnai kalbama, kad lietuvių parapijos yra išsivijus lietuviškos tvirtovės. Deja, beveik visi vakarienių kalbėtojai kalbėjo angliškai, išskyrus kleboną, nors svečiai-dalyviai buvo visi lietuviai. Nemažai lietuvių jaunimo baigė lietuviškas mokyklas ir lituanistinius kursus. Ar jaunimo sekcijai nebeatsiranda vadovo-vadovės, mokinio lietuviškai? Žinoma, kad ir angliškai kalbėjusieji yra vyresniosios kartos lietuviai, daug nusipelnę parapijos veikloje, tačiau naujesiems ateiviams girdint tokioje parapijos iškilmėje vien anglų kalbą, kyla klausimas, ar tai nėra žingsnis į lietuviškos parapijos nutilėjimą? Jonas Ladyga

Tor. šėkt. mokyklos vyr. skyrių mokiniai aplankys parodą “Zmogus ir jo pasaulis”.